ſem viuū. ⁊ forte ꝓpter hos quatuoꝛ fontes in quatuoꝛ lo-
cis vulneratus ē xp̄s adhuc viuēs in carne ꝓpter quintū
cum iam tradidiſſet ſpiritū tranſfoꝛatus ē. viuebat adhuc
quando foderunt ei pedes ⁊ manus vt nobis adhuc viuē
tibus quatuoꝛ fontes ꝓferret ex ſeipo quintū vulnus ptu
lit cū iam expiraſſet vt quintū fontē nob poſt obitū apiret
tunc ſacco cōciſſo pecuniā que latebat in p̄ciū nr̄e redem-
ptionis effudit. de hijs fontibꝰ dicit Iſa. xij. Haurietꝭ aq̄s
in gaudio de fontibus ſaluatoꝛis.

Effectus autē diuine miſe̾die multiplex.

H Effectꝰ miſericoꝛdie dei q̄tum ad octo.

Hominis tam nobilis excelſa pſalmatio. Gene. j. Facia-
mus hominem ad yma. n. ⁊c̄.

Creaturarū omniū vniuerſalis ſubiectio. p̄s. Omnia ſub-
iecisti ſub pedibus eius.

Poſt peccatū tam longanimis expectatio. Sapientie. xj
Misereris omniū quia omnia potes ⁊ diſſimulas pecca-
ta hominū ꝓpter penitentiam.

Auerſi frequens ⁊ pia reuocatio. Iſa. xxx. Aures tue au
dient verbū poſt tergū monētis Can. vj. Reuertē reuertē

Redeūtis libēs ⁊ benigna ſuſceptio. Lu. xv. cū adhuc lō
ge eēt vidit illū pater ſuus ⁊ miſe̾dia motus eſt ⁊c̄.

Poſt reditū clemēs ⁊ p̄rna coꝛrectio. p̄s. Uiſitabo in vir
ga iniquitates eoꝝ miſe̾diam autē meā nō diſpgam ab eo.

Captiui ſeu p̄diti copioſa redemptio. j. Coꝛ. vj. Empti
eſtis p̄cio magno. j. Pet. j. nō coꝛruptibilibus auro ⁊c̄. p̄s.
Et copioſa apud eū redem. ⁊c̄.

In fine ſupabundans remuneratio. Math. xxv. Euge
ſerue bone ⁊ fidelis. ⁊c̄. bea. Ber. Dilatet dn̄e miſe̾dia tua
terminos ſuos extendat funes attingat a fine vſq̄ ad finē
foꝛtiter ⁊ diſponat omnia ſuauiter.

11 **Pꝛetende miſericoꝛdiā tuā ſcientibꝰ te et
iuſticiam tuam his qui recto ſunt coꝛde.**

(Pꝛetende) ſupra oñdit ꝓpheta ꝙ bona ſunt a deo ⁊ ma-
la ab hoie. ſꝫ quia ſcire hic nō ſufficit niſi dn̄s etiam nobis
det illa bona q̄ ab ip̄o ſciunt̄ ⁊ a malo qḋ a nobis ē nos cu
ſtodiat. iō vtrūq̄ petit ſubdens (p̄tende dn̄e) ⁊ p̄ petit bo-
na ⁊ inter bona p̄ petit gratiā p̄ueniētē cū dicit (p̄tende)
q. p̄ueniendo tende (miſe̾diaꝫ tuā). i. grām ex miſe̾dia tua
nō ex meritis nr̄is (ſcientibꝰ te). i. credentibꝰ te nō aliū de-
um eē. a q̄ bona cūcta ꝓcedūt. ⁊ bn̄ dicit (miſe̾diam) qꝛ ſi
cut dī Ro. ix. Nō ē volētis neq̄ currētis ſꝫ dei miſerentis.
ad Tit. iij. nō ex opibꝰ iuſticie. q̄ fe. nos ſꝫ ſm̄ ſuā miſe̾diaꝫ
ſaluos nos fecit ⁊ bn̄ etiā dicit (ſcientibꝰ) vnde Iſa. xxvij.
Populꝰ nō ē ſapiēs ꝓpterea nō miſerebit̄ eiꝰ q̄ fecit illum
ſecūdo petit rectitudinē operādi: vn̄ ſubiūgit (⁊ iuſticiam
tuā). i. rectitudinē operādi p̄tēde (hijs q̄ recto ſūt coꝛde)
q. d. eis q̄ recta volūt da foꝛtitudinē vt qḋ bn̄ volūt bn̄ pfi-
ciāt. hoc etiā. ſ. petierat in alio p̄s. dicēs. Dirige me in veri
tate tua. Et notandū ꝙ ꝯpetēter iūgit (miſe̾diam ſciētibꝰ
⁊ iuſticiā rectis coꝛde (qꝛ ſciētia nihil meremur. ſꝫ bona vo
lūtate coꝛdis meremur qḋ ꝗ dat̄ ſcientibꝰ miſe̾dia ē. qḋ re
ctis coꝛde iuſticia: qꝛ merito dat̄. ſꝫ quia bonū cito perdit̄
quod cuſtos virtutū humilitas non cuſtodit. Iob. iij. Pe
tit humilitatē dicens.

12 **Non veniat mihi pes ſuperbie: ⁊ manus
peccatoꝛis non moueat me.**

I Supbia q̄re dr̄ pes ⁊ quō duos pedes habeat.

(Nō veniat mihi pes ſupbie) ⁊ bn̄ hoc pꝰ p̄dicta duo. ſci-
licet poſt ſciam ⁊ virtutē dī. qꝛ ex ſciā ⁊ virtute ſolet veni-
re ſupbia: qꝛ vt dicit Greg. Difficile ē magna agere ⁊ dē ma
gnis opinionē nō hr̄e. ⁊ dicit (nō veniat) qꝛ ſupbia accidē-
talis ē. vn̄ Eccli. x. Nō ē creata hoībꝰ ſupbia. ⁊ p̄t legi (pes
ſupbie) intrāſitiue qꝛ ſupbia ē pes q̄ recedit̄ a deo ⁊ q̄ itur
ꝯ deū. vn̄ Iob. xv. Cucurrit aduerſus deum erecto collo ⁊
pingui ceruice armatus ē ⁊ hr̄e pedem ſupbie ē habē pedē
inflatū qḋ p̄iculoſū ē nobis peregrinis vel (pes ſuperbie)
tranſitiue. ⁊ ſunt duo pedes ſupbie. ſ. diuitiaꝝ affluētia ſe
cularis potentia ⁊ licet dicat̄ pes in ſingl'ari. tamen ꝓ vtro
q̄ ſupponit in hac negatione nō veniat mihi pes ſuperbie
Negatio. n. p̄poſita totū negat quarto petit liberari a ten-
tatione dyaboli. vn̄ ſubiungit (⁊ manus). i. op̄atio ſeu im
pulſio. i. tentatio pulſans (pctōꝛis). i. dyaboli q̄ anthono-
matice dicit̄ pctōꝛ (non moueat me) de loco meo q̄ ē deus
ꝑ peccatū p̄s. Qui tribulāt me exultabunt ſi motus fuero.
Eccli. x. Si ſpūs poteſtatē habentis aſcēderit ſup te locuꝫ
tuū ne dimiſeris. ⁊c̄. Et notandū ꝙ dyabolꝰ pulſat in tēta-
tione mouet in peccati ꝯſenſu vl' op̄atione. ligat in ꝯſuetu
dine p̄cipitat in moꝛte. Itē (manus) dyaboli ſunt omnes
pctōꝛes apti ꝑ q̄s dyabolꝰ mouet animos q̄n̄ ꝑ eos ad pec
catū inducunt̄. Item nota hic ꝙ dr̄ (ſupbie) ꝑ abſtractuꝫ
⁊ dicit (pctōꝛis) ꝑ ꝯcretū in quo notat̄ oīne peccatuꝫ eſſe:
aut ſp̄uale aut coꝛpale. ⁊ quare petat ꝙ nō veniat ſibi pes
ſupbie oſtendit cum ſubiungit.

**Ibi ceciderunt qui operantur iniquitatē
expulſi ſunt nec potuerunt ſtare.** 13

(Ibi). i. in pede. i. ꝑ pedeꝫ ſupbie (ceciderūt q̄ operāt̄ ini
quitatē). ſ. dyabolꝰ ⁊ adam q̄ fuerūt actoꝛes iniq̄tatis ⁊ lo
quit̄ ſm̄ modū luctatoꝛis cū dicit (nō veniat) ⁊c̄. ⁊ poſt ibi
(ceciderūt). q. d. luctā habeo ꝯ dyabolū ſꝫ peto dn̄e (vt nō
veniat mihi pes ſupbie). i. vt dyabolꝰ nō iniectat mihi pedē
ſuū q̄ ē ſupbia. i. ꝙ nō faciat mihi le iābeth. qꝛ (ibi). i. ꝑ illū
pedē (ceciderūt q̄ operant̄ iniquitatē) qꝛ dyabolꝰ decepti-
one ſupbie cecidit. vn̄ Luc. x. Uidebā ſathanā. q. fulgur de
celo cadentē ⁊ qꝛ iſto iābeth cecidit. eo luctatꝰ ē cū homine
⁊ cecidit hō in pctm̄. Gen̄. iij. Qn̄ dixit eritis ſicut dij ſcien
tes bonū ⁊ malū. ⁊ bn̄ de hoīe ⁊ dyabolo dr̄ q̄ op̄ant̄ iniq̄-
tatē. oīs. n. iniq̄tas ꝑpetrat̄ aut ex coꝛruptiōe nature quaꝫ
ꝑ adam incurrimꝰ. aut ex ſuggeſtiōe dyaboli aut ex vtroq̄
(expulſi ſunt) de celo dyabolꝰ ⁊ de paradyſo hō (nec po-
tuerūt ſtare). i. reſiſtere q̄n̄ expellerent̄: vl' (nō potuert̄ ſta-
re) poſtmodū in ſua. i. ad ſtatū ſuū de quo ceciderunt redi
re. dyabolꝰ. n. nunq̄ redibit. hō aūt reddit ad gratiā ⁊ poſt
modū ad gloꝛiā. nō ſua vi imo grā dei ⁊ ita breuiter cōclu-
dit intentionē huiꝰ p̄s. Qm̄ bona non ſunt ab hoīe ſꝫ a deo.
mala aūt ab hoīe ⁊ dyabolo ⁊ ideo petit ꝙ non veniat ſibi
pes ſupbie. qꝛ nō poſſet ꝑ ſe reſiſtere cū dyabolꝰ et poſt hō
ibi ceciderūt. vnde dicit Greg. Quid celo ſecurius. q̄d pa-
radyſo iocundius. ⁊ tamē dyabolꝰ de celo ⁊ adam cecidit
de paradyſo.

Pſalmus XXXVI Ps. xxxvj.

n **Noli emulari in malignantibus: neq̄ 8
zelaueris facientes iniquitates.**

(Noli emulari) Titulꝰ p̄s. dauid. Titulus pꝫ. ſupra oſtē-
dit oia bona eē a deo. h aūt oñdit nō eſſe curandū de tpali
bus ⁊ monet vt ſp̄retis trāſitoꝛijs. ſola eterna diligamus ⁊
ſcribit̄ ꝑ impfectū alphabetū. qꝛ iſtruit puulos nec inuide
ant vel indignent̄ ꝓſperitati maloꝝ qꝛ ſicut dr̄ Iob. v. p-
uulū occidit inuidia. Itē ne illā appetāt Prouer. j. Uſq̄ q̄
puuli diligitis infantiā ⁊ ſtulti ea q̄ ſibi ſunt noxia cupiāt.
Modus tripartitꝰ ē. p̄s. p̄ monet ꝓpheta vel eccl'ia in cuiꝰ
ꝑſona loquit̄. ne de floꝛe maloꝝ indignet̄ aliq̄s neq̄ imite
tur eos: ſꝫ in dn̄o a q̄ cūcta bona ſpes ponat̄. ſecūdo oſten-
dit malos toꝛq̄ri inuidia ſup bonos ibi (obſeruabit pecca-
toꝛ iuſtū) tercio oñdit iuſtū nunq̄ deſeri. ⁊ interſerit de pe
nis maloꝝ ⁊ p̄mijs bonoꝝ addens etiā exhoꝛtationes ibi
(iunioꝛ fui) p̄mo ergo monet ne viſo floꝛe maloꝝ īdigne
mur dicēs (Noli emulari) emulari. i. indignari (ī malignā
tibꝰ). i. maligne ardentibꝰ vꝫ igne auaricie ⁊ luxurie. de q̄
Mich. vj. adhuc ignis ī domo ipij. ⁊ p̄s. ſupcecidit ignis ⁊
nō viderūt ſolē. Emulari aūt dr̄ q̄tuoꝛ mōis. vnde verſus.
Emuloꝛ idignoꝛ. amoꝛ ſubſeq̄r. i. imitoꝛ. inuideoq̄. vel ſic.
Emulus inflat̄. amat inuidet. ac imitat̄. emuloꝛ aūt ſumit̄
h ꝓ indignari vel etiam ꝓ inuidere ſumit̄ ꝓ amare. j. Coꝝ.
xij. Emulamini chariſmata melioꝛa. ij. Coꝝ. xj. Emuloꝛ. n.
vos dei emulatione. ſumit̄ ꝓ ſubſequi vl' imitari Prouer
bi. iij. Ne emuleris hominē iniuſtū. nec imiteris vias eius
ſumit̄ ꝓ inuidere. Numeri. xj. Quid emularis ꝓ me. ⁊. j.
Reg. j. vbi dr̄ ꝙ fenenna erat emula anne. ſunt aūt quatu-
oꝛ in tempali ꝓſperitate quare nō debemus emulari. i. in-
dignari vel inuidere illis qui floꝛent in hoc mūdo ſꝫ magꝭ cō
pati eis. p̄ma qꝛ tempalia dant̄ eis in deceptionē. p̄s. Ue
runtamē ꝓpter dolos poſuiſti eis deieciſti eos dū alleuarē
tur. Sap. xiiij. Dei in odiū facte ſunt ⁊ in tentatione aīe ho

A Emuloꝛ dr̄ q̄tuoꝛ mōis

B
Qꝛ nō ē iui-
deñ. neqꝫ di-
gnādū de tē-
pali ꝓſpita-
te alicuiꝰ pec-
catoꝛ.

minū. ſcdo qꝛ dant̄ eis in laqueū ⁊ vinculū q̄bus trahant̄ ad patibulū. vñ. Hiere. xvij. Fac tibi vincula ⁊ cathenam ⁊ pones ea in collo tuo ⁊ mittes ea ad regē edom. et ad regē moab ⁊ ad regem filioꝝ amon: et ad regē tyri ⁊c. reges eñ̄ et ꝑncipes ⁊ magni hoīes hijs vinculis colligant̄ et multi ad patibulū inferni ſuſpenſi ſunt. tercia qꝛ dant̄ eis i iugū ⁊ onus. vñ Deu. xvij. Precipit dñs de rege nō habebit auri ⁊ argēti immēſa pondera. quarta ē qꝛ nullū fructum habent ex eis. vñ Iere. xlviij. Date florē moab qꝛ florēs egredie̅t. q. d. nō habebit ibi niſi tm̄ florē. vñ Sene. apud alios ē fructus diuitiaꝝ. diuitibꝰ aūt nomē cedit ⁊ ſollicitudo. ſecūdo monet nos ꝓpheta ne amemꝰ tp̄alia vel peccā. vñ ſubiungit (neqꝫ zelaueris) i. dilexeris vel imitatus fueris (facientes iniq̄tatem) Seneca. Amoꝛ turpiū nō niſi turpi ratione conciliari poteſt (facientes iniquitatem) i. inequalitatē ꝓpṫ ſunt diuites. vnde dicit Aug. Omnis diues aut iniquus aut heres iniqui. Luce. xvj. Facite vob̄ amicos d̄ mā. iniqui. ne ergo (zelaueris) iſtos Eccleſiaſti. ix. Non zeles gloꝛiā ⁊ opes peccatoꝛis. ⁊. v. eiuſdē. Noli attendē ad poſſeſſiones iniquas. Sene. Summa maloꝝ eſt ꝙ ad exēplū viuit̄. Iaco. j. Om̄e gaudiū exiſtimate fratres cum in varias tentationes incideritis ⁊c. ibi. Gloſ. Bede. ne indignemini ſi mali in mundo floꝛent ⁊ vos patimini. quia nō eſt xp̄iane dignitatis in tp̄alibus exaltari ſed potius deprimi mali nihil habent in celo vos nihil in mundo. ſ ſpe illiꝰ boni ad quod tenditis. quicq̄d in via contingat gaudē debetis. poſtea oſtendit quare nō amanda temporalia cum ſubiungit.

2 Quoniam tanq̄ꝫ fenum velociter areſcent et quemadmodum olera herbarum cito decident.

Quoniā tanq̄ꝫ fenū velociter areſcent) operātes iniquitatem licet mō floꝛeant cito areſcent. Eſaie. xl. Exiccatuꝫ ē fenū ⁊ flos eius decidit (⁊ quēadmodū olera herbarum cito decident) q̄ mō ſtare vident̄. vnde in p̄dicta auctoꝛitate. Eccli. ix. Cū dixiſſet nō zeles gloꝛiā ⁊ opes pctōꝛ ſubiūgit cauſam. nō eñ̄ ſcis q̄ futura ſit illius ſubuerſio. et ꝓpṫ hoc dicit Iob. v. Vidi ſtultū firma radice ⁊ maledixi pulchritudini eius ſtatim. quare ſtatim quia ſtatiꝫ cadit. ſicut olera herbaꝝ. vñ Iob. xxj. Ducūt in bonis dies ſuos et in puncto ad inferna deſcendūt. ꝑ fenū aūt qd̄ ē cibus iumentoꝛū poſſunt intelligi homines beſtiales ⁊ carnales. ꝑ olera q̄ ſunt cibus hominū vt dr̄ ad Roma. xiiij. Qui īfirmꝰ ē olus māducet. ⁊ Geñ. ix. Quaſi olera virētia dedi vobis omnia poſſunt ſignificari hoīes q̄ ſpūales fuerūt ſed facti ſunt carnales et ita in p̄ſenti cadūt cito quaſi olera ſm̄ ꝙ dicit Apl's Gal. iij. Sic ſtulti eſtis vt cū ſpū ceperitis nūc carne ꝯſummamini. ſic faciunt aliquādo p̄lati. qꝛ in p̄mo anno q̄nqꝫ ſunt angeli in ſecūdo homines. in tercio autē fiunt leones vl' potius demones. ⁊ tūc ē de ipis ſicut de olere. quando enim olus putreſcit foꝛtiſſimum fetoꝛem hꝫ. et multū coꝛrūpit aerē ita tales p̄lati multum fetent ⁊ coꝛrūpunt vicinū aerē ꝑ malū exemplū ⁊ malā famā ſuam. ſ qꝛ cadūt h̄ in fetoꝛē iſtū. iō etiā quēadmodū olera herbarū cito decidēt in fetoꝛē gehēne: vñ talibꝰ ꝯminat̄ dñs. Iere. lj. Ecce ego ad te mons peſtifer ait dñs q̄ coꝛrūpis vniuerſam terrā. et extendā manū meū ſup te ⁊ euoluā te d̄ petris ⁊ dabo te in montē ꝯbuſtiōis ⁊ nō tollēt de te lapidē triangulū et lapidē i fundamentū. ſ ꝑditū ieternū eris. ⁊ dic ecce quaſi i ꝓmo ē Sap. vj. Hoꝛrēde et cito appebit vobis qm̄ iudiciū duriſſimū i his q̄ p̄ſunt fiet. olera aūt herbarū quō decidūt. ꝑ vermes: ꝑ ſectionē: ꝑ hyemē: ꝑ ſiccitatē ſic ⁊ ipi ꝑ hyemē ꝯſcīe. ꝑ ſectionē q̄ fiet cū ſeꝑabit dñs bonos a mal̄. ꝑ hyemē ſtrigentis pene: vbi erit fletus et ſtridoꝛ dentiū. ꝑ ſiccitatē ⁊ ariditatē. i. ꝑ defectū om̄is boni deijciētur

3 Spera in domino fac bonitateꝫ inhabita terram ⁊ paſceris in diuitijs eius.

Spera in dñō) ſupꝛa oñdit ꝓpha ꝙ nō ē et quare nō eſt ponendū coꝛ i tp̄alibꝰ: h̄ oñdit vbi ponendū ē. qm̄ in deo ⁊ hoc ē qd̄ dicit (ſpera in dñō). q. d. ex q̄ ita cito tranſeūt oīa ergo nō in trāſitoꝛijs ſed in dñō ꝑmanente ſpera et ſperādū eſt in dñō multis rōnibus. Primo qꝛ ipſe largus. Heſter. ij. Dona largitus ē ſm̄ magnificentiā principalē. Iaco. j. Qui dat om̄ibus affluenter. ⁊ nō improperat. ſecūda ratio eſt quia multa poteſt dare Prouer. iij. Longitudo dierum in dextera eius ⁊ ſiniſtra illius diuitie ⁊ gloꝛia. tercia ratio eſt qꝛ rogat nos vt ab ipō petamus. Mat. vij. Petite ⁊ dabit̄ vob̄. Ioh. xvj. Uſqꝫ mō nō petiſtis q̄cqꝫ in noīe meo petite ⁊ accipietis. quarta ratio eſt quia pater noſter eſt. pſ. Quō miſeret̄ pater filioꝝ miſertus eſt dñs timentibus ſe qm̄ ipſe cognouit figmentū noſtrū. quinta ratio eſt quia ē benignus ⁊ verax: pſ. Multe miſcdie ⁊ verax. ſexta qꝛ ꝯſuetus ē iuuare pſ. Reminiſcere miſerationū tuarū ⁊ miſericoꝛdiaꝝ tuarū q̄ a ſeculo ſunt. ſeptima qꝛ ꝓpinquus ⁊ frater noſter ē. Hebꝛ. ij. Nō confundit̄ vocare nos frēs octaua quia ex quo tot ⁊ tanta iam paſſus ē ꝓ nobis. non libēter nos ꝑderet. Ber. tanti emit vt amittere nō velit ⁊ ꝓpter hoc dicit (ſpera in dñō) ſ quia ſperare ſine meritꝭ nō ē ſpes ſ p̄ſumptio idō poſt ſpem inuitat nos ad bonā operationē ſubdens (⁊ fac bonitatē) q. d. cum ſpes ſit certa expectatio ex meritis ꝓueniēs: ſi facis bonitatē potes ſperare. vnde in pſ. Sacrificate ſacrificiū iuſticie et ſperate i domino. Et nota ꝙ dicit (fac bonitatē) nō dicit fac bonuꝫ qꝛ bonitas tangit bonū finem. bonū autē aliquod nō ſine bono poteſt fieri ⁊ quia certus locus ſacrificio deputatus ē a domino. ideo ſubiungit (et inhabita terram) iſrael ſcilicet eccleſiam quia quicq̄d fit extra ꝯmunitatem eccleſieꝭ deo nō placet. Deut. xvj. In loco quem elegerit dominus deꝰ tuus imolabis phaſe ⁊ bonū ē intra illa habitare quia fertilis eſt. vnde addit (⁊ paſceris) i. coꝛroboꝛaberis (in diuitijs eius) id eſt terre illius que ē eccleſia cuius diuitie ſunt ſacramenta ⁊ ſuffragia quibus coꝛroboꝛant̄ filij eccl'ie. pſ. Gloꝛia ⁊ diuitie in domo eius. vel ſic (inhabita terrā) quadruplicem. ſcꝫ ſuperioꝛem inferioꝛem. interioꝛem ⁊ exterioꝛem. ſuperioꝛem vitam eternam que eſt terra viuentium (et paſceris in diuitijs eius) h̄ per pregustationē in futuro ꝑ plenariam fruitionē. inferioꝛem eccleſiam. vt dictum eſt interioꝛem conſcientiā eam excolendo (⁊ paſceris in diuitijs eius) id ē bonis cogitationibus de qua terra et paſtu: Prouerbio. xij. Qui operatur terrā ſuam ſatiabit̄ panibꝰ exterioꝛem. ſcꝫ coꝛpus ꝓpꝛium ſpiritui ſubiugando (et paſceris in diuitijs eius) id eſt in bonis opibus. Prouerbio. xxiiij. Prepara opus tuū foꝛis ⁊ diligēter exerce agrū tuū. ⁊ poſtea edifices domū tuā. Eccli. xx. Qui operat̄ terrā ſuam inaltabit aceruum frugū ita dñs in exemplū ⁊ fructum noſtrū terrā coꝛpis ſui vt agrū voluit exerceri. vñ p̄ omēs ſupfluitates temporaliū deliciarū ⁊ diuitiarum ab ea longe reſecauit non quia nunq̄ꝫ prius habuerit ſed ne caſu vnq̄ꝫ haberet ⁊ quia in eo nihil erat vicij qd̄ extirparetur ideo ꝙ aliquo modo ſuperfluū dicitur ſcilicet pilos eius euelli ꝑmiſit. vnde dicit Eſa. l. Coꝛpus meū dedi percutientibus ⁊ genas meas vellentibus. Itē ager iſte aratus fuitꝰ fuit ſputis iudeoꝛum. Eſai. l. Faciem meā nō auerti ab increpantibus ⁊ ꝯſpuentibus in me aratus fuit in flagellatiōe quando de longo in longum totius coꝛps flagellauerunt eū ita ꝙ ſanguis defluebat ꝑ veſtigia aratri. ſ quia angulꝰ huius agri nō plene attigerat aratꝝ. ideo cum foſſoꝛijs clauoꝝ culti fuerunt anguli. ſ. manus ⁊ pedes. ſic eñ̄ ſolēt facere agricole ꝙ aratrū non pōt attingere foſſoꝛio colūt. h̄ autem terra multū acceruū frugū inaltauit ⁊ paſcimur mō ꝑ gratiā i diuitijs eiꝰ ⁊ i futuro paſcemur ꝑ gloꝛiā. vñ congrue ꝯſequenti monemur ad ꝯtemplationē cū ſubiungit̄.

Speradū ē i dño multis rōnibus — D

Terra q̄druplex inhabitanda

Xp̄s ager fuit. — E

Delectare in domino: et dabit tibi petitiones coꝛdis tui. 4

Delectare in dñō) ꝑ ꝯtemplationē. in ꝯtemplatiōe eñ̄ ꝑguſtat̄ dulcedo dei. pſ. Guſtate ⁊ vi. qm̄ ſua. ē dñs. ꝑguſtata aūt appetit̄ ⁊ appetita ⁊ petita dat̄. vñ ſequit̄ (⁊ dabit tibi petitiōes coꝛdis tui) Mat. vij. Dabit ſpm̄ bonū petētibꝰ ſe. ⁊ iſte ſpūs dulcꝭ ē ⁊ delectabil̄. vñ Eccli. xxiiij. Spūs meꝰ ſup mel dulcꝭ ⁊ ita ſi delectarꝭ i dñō. dñs dabit tibi petitionē coꝛdis tui mediāte deſiderio ⁊ petitōe vt dictū ē ſ q̄

F
Qui ſūt q̄ delectant in domino

ſe ꝗ delectat̃ in dn̄o mūdi ꝯtēptores. qd̄ oñdit ī pſ. Renuit cõſolari aĩa mea ſcʒ in t̃p̃alibus delicijs. memor fui dei ⁊ delectat⁹ ſum. btūs Bern̄. Delicata diuina cõſolatio nec cõcedit̃ admittētibus alienā Eſa. lviij. Si glorificauer̃ deum dū nõ facis vias tuas ⁊ nõ inuenit̃ volūtas tua vt loq̃ris ſermonē. tūc delectaberis ſup dn̄o. ſ ꝓpťc cõuenit religioſis ꝗ nec facere nec loq̃ pn̄t de volūtate ꝓpria. ⁊ nota ꝙ dicit (petitões cordis) nõ oris. ex corde eñ̄ debet ꝓcedere ⁊ trãſire p os. ⁊ ideo ꝓpťc dr̄ cordis. ⁊ talē petitõem de facili exaudit dn̄s. Vñ allegat. pſ. Clamaui in toto corde exaudi me dn̄e. ſ poſſet mõ dicere aliq̃s peccator palatū habeo corruptū. p peccatū non poſſum in dn̄o delectari qꝛ aĩalis hõ nõ ꝑcipit ea que ſunt ſpūs dei. quid ergo faciã. vñ quaſi reſpondēs dicit.

5 Reuela dn̄o viã tuã ⁊ ſpa ī eo ⁊ ipſe faciet

(Reuela) in ꝯfeſſiõe (dn̄o). i. vicario eius. ſ. ſacerdoti. vñ ſacerdos nõ ſcit petm̄ ꝯfitētis inq̃tuʒ hõ eſt. ſ inq̃tum eſt loco dī (viã) id ē vitã qua ad deū vel infernū tendim⁹. vñ oēs ꝗ viuūt in pn̄ti vita dicunt̃ eſſe in via ⁊ ꝑegrini vocãt̃ Heb. xiij. Nõ habem⁹ hic manentē ciuitatē. ſ futurã inq̃rimus. ſ qꝛ cõfeſſio debet fieri in ſpe ſatiſfaciēdi ⁊ veniã cõſequendi. ſtatim ſubiūgit (⁊ ſpera ī eo) qd̄ ſcʒ det tibi ſatiſfaciēdi poſſibilitatē ⁊ ꝙ miſereat̃ tui veniã tribuēs petõꝝ. iudas eñ̄ pniãʒ habuit ⁊ ꝯfeſſus ē Mat. xxvij. ſ qꝛ deſpauit periJt. vñ dr̄ Mat. xxvij. Vidēs iudas ꝗ eū tradidit ꝙ dãnatus eſſʒ pnĩa ductus retulit. xxx. argēteos pn̄cipibus ſacerdotū dicēs. peccaui tradēs ſanguinē iuſtū. ecce de penitētia ⁊ de ꝯfeſſiõe eius. ſ de deſꝑatione ꝓpter quã periJt ſeq̄t̃ ibi ꝙ abiēs laq̃o ſe ſuſpēdit. ſilr̄ cayn ꝯfitens. ſ tñ deſperãs dixit Gen̄. iiij. Maior ē iniq̃tas mea q̃ʒ vt veniam merear. ſ demētit̃ eū btūs Bern̄. dicēs. Maior ē xp̄i pietas q̃ʒ q̃uis iniq̃tas. ſi aūt ꝯfeſſus fueris ⁊ ſꝑaueris: miſerebit̃. vñ addit (⁊ ipſe) ſcʒ deus (faciet) nõ dicit q̃d. vñ intelligēdū eſt de ꝓprio ope ſuo qd̄ eſt mĩa. vñ dr̄ in collecta Deus cui ꝓpriū eſt miſereri ſp ⁊ pcere. vñ de ꝓ̄prio ope dicit̃ Eſa. xxviij. Iraſcet̃ vt faciat opus ſuū. q. d. nõ eſt ſuū op⁹ iraſci ſ miſereri. vñ ſeq̄t̃ ibi. alienū eſt op⁹ eius ab eo. nec ſolū dimittet dn̄s petã: ſ ⁊ illud qd̄ in te opabitur: ⁊ remunerabit. vnde ſequit̃.

6 Et educet q̃ſi lumē iuſticiã tuã ⁊ iudiciuʒ tuū tãq̃ʒ meridiē ſubdit⁹ eſto dn̄o ⁊ ora eū

(Iuſti) poſſum⁹ intelligere vindictã quã ſumit hõ de ſeipõ ꝓ petīs. iudiciū aūt prudētiã qua bonū a malo ſeparat: ⁊ bonū plus q̃ʒ malū eligit. vt ſumat̃ ſ iudiciū ⁊ ꝓ iudicio diſcretõis. ⁊ ꝓ iudicio electõis educet ergo quaſi lumē iuſticiã ⁊ iudiciū tuū (tãq̃ʒ meridiē) qn̄ hec oĩa in futuro iudicio oībus reuelabit: ⁊ ꝓ his luce ꝑpetua te ditabit. vñ Iob. xj. Quaſi meridian⁹ fulgor ꝯſurget tibi ad veſperū ⁊ cū te ꝯſumptū putaueris orieris vt lucifer. vel de pn̄ti pt̃ legi (educet). i. extraducet vt alijs luceãt: ꝗ pri⁹ indu ſerat. i. int⁹ in corde tuo duxerat vt te illumiaret: ⁊ in hoc ſenſu pt̃ ſumi (iuſticia ⁊ iudiciū) ſicut ſupra. vel ſic vt iuſticia ſit q̃cq̃d bonū facim⁹ ⁊ hoc educit̃ quaſi lumē ad exēplū alioꝝ. vñ Mat. v. Sic lu. lux vr̄a co. ho. ⁊c̃. ſ quia oēs iuſticie nr̄e ſunt ſicut pãnus mēſtruate. iõ neceſſe ē vt ſupueniat iudiciū quo ipe iuſticie iudicent̃ ⁊ lauent̃ ſordes. vñ dicit Iob. ix. Verebar oĩa opa mea ſciēs ꝙ nõ ꝑceres delinquēti. Glo. Oĩa opa etiã bona ⁊ qꝛ hoc pfecti⁹ eſt q̃ʒ primū. iõ de hoc dicit. (⁊ quaſi meridiē) ꝙ plus dic̃ q̃ʒ ſimplicit̃ lumē. Et ꝙ iſtud iudiciū debeat fieri de iuſticia oſtēdit ſeq̄ns lr̄a ꝗ dicit (ſubdit⁹ eſto dn̄o). q. d. noli altū ſapere ſ time (⁊ ora eū) vt qd̄ impfectū eſt ī te ſuppleat. ſic faciebat Iob ꝗ dicit Iob. ix. Si habuero q̃ppiã iuſtū. nõ rn̄debo ſ meū iudicē depcabor. eū dicit nõ rn̄debo notat ſ qd̄ hic dr̄ (ſubdit⁹ eſto) ꝗ eñ̄ ſubdit⁹ eſt dn̄o ſuo nõ rn̄det ei de pari ſ hūiliter audit increpatõeʒ dn̄i ſui eū dicit (depcabor) idē ē qd̄ dr̄ ora eū ⁊ hñ pri⁹ dicit (ſbit⁹ eſto) ⁊ poſtea (ora eū) qꝛ hūilis ſpūs debʒ p̄cedere ⁊ ꝓferre orõnē. Vñ Eccli. xxxv. Orõ humiliãtis ſe nubes penetrabit.

7 Noli emulari in eo qui ꝓſperatur in via ſua in homine faciente iniuſticias.

(Noli emulari) p̃miſſis malis ꝗ mali habebunt ⁊ bonis que boni habebũt. ſ ꝯcludit qd̄ prius ꝓpoſuerat. qꝛ p̃mo fuit quaſi ꝓpoſitū. p ea aūt ꝗ ſecuta ſunt ē ꝓbatū. vñ hic ꝯcludit (noli emulari) expone vt̃s. (in eo ꝗ ꝓſꝑat̃ in via ſua) ⁊ vere ſua nõ dei qꝛ dixerūt deo recede a nobis ſciaʒ viaꝝ tuaꝝ nolum⁹. ſicut de diuitib⁹ dr̄ Iob. xxj. Quia aūtē ſua nõ eſt iõ mala ⁊ nociua. Prouer. xij. Iter impioꝝ decipiet eos. ⁊ in. pſ. Nouit dn̄s viã iuſtoꝝ ⁊ iter im. peri. Iac. j. Diues in mūeribus ſuis marceſcet. ⁊ q̃s ſit iſte qui ſic ꝓſperat̃ in via ſua oñdit ſubdēs (et) ꝓ id eſt (in hoīe faciēte) nõ tm̄ cogitãte (iniuſticias) pluralit̃ dicit ad denotandū multitudinē. qꝛ oīs petõr ad minus triplr̄ facit iniuſticiã. p̃mã deo cui affert aĩam ſuã quã creauit ⁊ redemit ſanguine ꝓprio. Deut̃. xxxij. Heccine reddis dn̄o popule ſtulte ⁊ inſipiēs. nūq̃d nõ ipe eſt pr̄ tuus ꝗ cuſtodit te ⁊ fecit ⁊ creauit te. Scd̄a ſibi cui aufert deū Eſa. l. Iniq̃tates vr̄e diuiſerūt inter vos ⁊ deū. ⁊ petã vr̄a abſcõderūt faciē eius a vobis. Tercia ꝓximo cui aufert fructū orõnū ſuarum Tren̄. iij. Oppoſuiſtis nubē ne trãſiret orõ.

Deſine ab ira ⁊ derelinque furorem: noli emulari vt maligneris. 8

(Deſine ab ira). i. rūpe irã ne ꝓcedat (derelinque furorem). i. deū nõ blaſphemes. nec arguas de negligentia. ira eñ̄ minor eſt. furor aūt maior. qn̄ ſcʒ vſq̃ʒ ad inſana v̄ba vel facta trahit̃ hõ. inſania aūt eſt vt v̄mis arguat creatorē. qd̄ facit ille ꝗ murmurat vel blaſphemat de ꝓſperitate maloꝝ. vñ in ꝓlogo abacuc ſup verbis illis Abacuc. j. Vſq̃ʒ quo dn̄e clamabo ⁊c̃. q̄re taces ꝯculcãte impio iuſtiorē ſe ⁊c̃. dic̃ Iero. Vide q̃ʒ temeraria vox ⁊ q̃dãmõ blaſphemãtis creatorē ſuū ad iudicium ꝓuocare. ⁊ vas fragile aduerſus figulū cur tale vel tale factū ſit diſputare. dico ergo ꝙ de hoc nec turberis nec blaſphemes ⁊ p̄ter ſ neceſſe eſt vt nõ imiteris eos in malicia ſua. vñ addit (noli emulari). i. imitari eos (vt) ſic (maligneris). i. vt ſic malignus efficiaris. ⁊ malo igne v̄raris. ſ. cupiditatis luxurie. ⁊ ceteroꝝ vicioꝝ. Prouer. xxiij. Nõ emulet̃ cor tuū petõres. et vere nõ eſt emulandū: ſed ſuſtinendū.

Quoniã qui malignantur exterminabūtur: ſuſtinētes autē dn̄m ipſi hereditabūt terram. 9

(Exterminabunt̃). i. extra terminos celeſtis patrie damnabuntur. quando dicetur illud Apocal̃. vltimo. Foris canes et venefici ⁊ impudici. ad hanc exterminatiõem faciēdam armabit ſe dominus armis illis que deſcribunt̃ Sapien. v. Induet pro torace iuſticiam. ⁊ accipiet pro galea iudicium rectum. ſumet ſcutum inexpugnabile equitateʒ acuet autē dirã irã in lanceã. ⁊ pugnabit cum illo orbis terraꝝ ꝯtra inſenſatos. ibūt directe emiſſiones fulgurum tanq̃ʒ habete curuato arcu nubiū exterminabunt̃ impij. i. hoc vltimo verbo loq̄tur metaphorice ⁊ vocat arcū nubium yridē ſup yrim. ꝗ fit ex repcuſſiõe radioꝝ ſolis ⁊ nubium habenas vocat illas lineas diuerſoꝝ coloꝝ ꝗ ſunt in yride vel yri. ꝗ ſole radiãte facile diſſoluūtur. ſic impij facile exterminabunt̃ a ꝯſpectu ſolis iuſticie. vel ibi pt̃ legi habene curuato arcu. ⁊ ē ſenſus. ita opoꝛtebit eos in infernū ire data ſniã a dn̄o. Ite maledicti ⁊c̃. ſicut ſagitta mittit̃ ab arcu bñ tenſo ⁊ curuato. ita illi (ſuſtinētes aūt). i. patientes (dominum) flagellantē. vel (ſuſtinētes). i. ſꝑantes (dn̄m) p̃mia differētē (hereditabūt) ineternū poſſidebūt (terrã) viuētiū. ⁊ qꝛ p ſuſtinētiã tm̄ bonū acq̄rit̃. infelices ſunt ꝗ talētū ſuſtinētie nõ hñt. vñ maledicit̃ Eccli. ij. Ve his ꝗ pdiderūt ſuſtinētiã. ſicut in ꝓuerbio dr̄ modio vini ad nūmū. ve illi ꝗ nõ hñt illū. Et ne tediū ſit nimis diu ſuſtinere maliciã malignantiū oſtendit. ꝙ cito veniet eorum pditio. vnde ſequitur.

Et adhuc puſillū ⁊ nõ erit peccator ⁊ queres locum eius ⁊ nõ inuenies. 10

(Et adhuc puſillum). i. parum reſtat (⁊ nõ erit petõr). i. dominiū eius. ⁊ vere nõ erit eū ſit ſoci⁹ eius ꝗ nõ ē. de hac acceleratione Iobel̃. iij. Cito velociter reddam viciſſitu-

Quõ petõr dī nõ eſſe

dixit vobis ſup caput veſtꝝ puſillū eſt tota vita iſta reſpe
ctu future ⁊ ſtatim in morte pctōris pōt dici meli⁹ fuiſſet
ei ſi natus nō fuiſſet hō ille q̄ntūcūq̄ magnus fuerit i iſto
ſeculo.iō dicit̄ Job.xx.Gaudiū hypocrite ad inſtar pun
cti.ſi aſcēderit vſq̄ in celū ſupbia eius ⁊ caput eius nu
bes tetigerit quaſi ſterq̄liniū in fine pdetur.Grego.Re
proboꝝ mētes idcirco multa neq̄ter agūt.q2 q̄ꝫcito mori
turi ſunt nō attendūt.⁊ vere nō erit ꝓbatio q̄rens locuꝫ
eius ⁊ nō inuenies.vñ in Job.xx.Poſt p̄dicta v̄ba ſequi
tur.q̄ eū viderūt dicēt vbi eſt.velut ſomniū auolans nō
inuenit̄ ⁊c̄.vel pōt legi ſicut in Glo.legit̄.(q̄rens locum
eius).i.ſi vſum ⁊ vtilitatem eius velles hr̄e.ſic eñ vul
gariter ſumit̄ locus ꝓ vtilitate.cū dr̄ ille tenet ibi mag
nū locū.i.multū vtilis eſt.mortuis aūt malis ⁊ pſecutori
bus boni q̄ vident eos fuiſſe ſibi vtiles querūt eos q2 ad
huc vellēt eos hr̄e ad vtilitatē ſuā.Sūt aūt mali vtiles

I — Qualiter mali ſūt vtiles bonis i multis

bonis in multis.Primo q2 ſunt v̄ga q̄bus corrigūt̄ a do
mino qn̄ delinquunt.vñ Eſa.x.Aſſur virga furoris mei
⁊ bacul⁹ ip̄e eſt.Scd̄o q2 ſunt malle⁹ ⁊ inſtrumētuꝫ quo
dñs fabricat eos in vaſa glie.vñ dicit Jere.j.Quō ꝯfra
ctus ē malle⁹ vniuerſe terre.Tertio q2 ſunt ſtimuli q̄b⁹
dñs ſtimulat bonos Hiere.xlvj.Vitula elegās atq̄ for
moſa egyptus ſtimulator ab aq̄lone veniet ei.Gregori⁹.
Mala q̄ nos hic p̄mūt ad deū nos ire ꝯpellūt.Exod.xij.
Urgebātq̄ egyptij ppl'm iſrael de terra ſua exire.Quar
to q2 ſunt ꝓbatoriū quo dñs ꝓbat eos q̄ ſunt recipiendi
ab eo i patria ⁊ q̄ nō Eccl.ij.In igne ꝓbat̄ auꝝ ⁊ argētū
hoīes v̄o receptibiles in camino hūiliatōis.dñs eñ facit
ſicut ille q̄ emit vaſa figuli pcutit vt videat ſi ē il i aliq̄ fra
ctura latēs ⁊ cū caſſum reddit ſonū dimittit illud.ſic dñs
11 eos q̄ caſſe rn̄dent p impatiam nō approbat.Greg.Qua
liſq̄ q̄ſq̄ apud ſe lateat cōtumelia illata ꝓbat.ita cito pe
ribūt pctōres.ſ boni vitā eternā poſſidebūt.vñ ſeq̄tur.

Manſueti autem hereditabunt terram: et delectabuntur in multitudine pacis.

Manſueti aūt hereditabūt terrā) viuētiū vt ſupra dcm̄
eſt de ſuſtinētibus ſ mō dicit (māſueti) q2 q̄dam ſuſtinēt
in angaria ⁊ crucifigunt̄ a ſiniſtris dñi.alij ſuſtinēt in pati
entia ⁊ benignitate cordis ⁊ crucifigunt̄ cū dño a dextris:
hij ſunt (māſueti) dñs aūt illū q̄ crucifixus fuit a ſiniſtris
nō ꝯſtituit heredē padiſi.ſ illū q̄ a dextris.cui dixit hodie
mecū eris in padiſo.j.Cor.xiij.Si tradidero corp⁹ meuꝫ
ita vt ardeā:charitatē aūt nō habuero nihil mihi prodeſt
charitas aūt māſuetudinē introducit.q2 charitas patiens
eſt benigna eſt Greg.Māſuetudo imaginem dei in nobis
ſeruat:ſ ira diſſipat.q̄ aūt imaginē pr̄is nō portabit ad iu
diciū heres pr̄is nō cognoſcet̄.vñ monet Aplus.j.Chor.
xv.Sicut portauim⁹ imaginē terreni:portem⁹ ⁊ imaginē
celeſtis.h autē dico qm̄ caro ⁊ ſanguis regnū dei poſſide
re nō pn̄t.ergo ſoli (māſueti) q̄ habēt imaginē dei heredi
tabūt terrā illā viuentiū.ſ nunq̄d timebūt qd̄ auferat̄ eis
nō.vñ addit (⁊ delectabunt̄ in multitudie pacis) pš.Pax
multa diligentib⁹ legē tuā.Eſa.xxxij.Sedebit ppl's in pul
chritudine pacis.⁊ in tabernaculis fiducie ⁊ in req̄e opu
lēta hec tria in via ꝯpetūt fidei ſpei ⁊ charitati i futuro au
tē erit pulcritudo pacis q̄ꝫtū ad dotes corpis tabernacula
fiducie q̄ꝫtum ad dotes aīe.req̄es opulēta q̄ꝫtū ad vtrū
q̄ꝫ.⁊ merito (delectabunt̄ in multitudine pacis) q̄ h mul
tas tribulatōes habuerūt.pš.Multe tribulatōes iuſtoruꝫ
mō eñ tribulat̄ ab elementis ignis eñ vrit.terra p̄mit.aq̄
algore ꝯſtringit.aer inequalitate ſua ꝯſtringit Sap.v.Ar
mabit creaturā ad vltiōem inimicoꝝ.⁊ tūc habebūt pacē
boni cū iſtis elemētis.ſed ſm qd̄ dr̄ Sap.xvj.Quodā tpe
māſuetabit̄ ignis.Itē mō inq̄etat̄ hō a beſtijs etiā mini

K — De pace quā habebūt beati.

mis vt muſcis pulicib⁹ ⁊ hmōi.Sap.xvj.Illos eñ locu
ſtaꝝ ⁊ muſcaꝝ occiderūt morſus ſ tūc paceꝫ habebūt bo
ni a talibus.vñ Job.v.Et beſtiā terre nō formidabis.Itē
mō infeſtant̄ hō ab hoībus ſicut ſignatū eſt Geñ.xxv.Qñ
collidebant̄ puuli in vtero.ſ in futuro boni habebūt pacē
ab hijs Job.v.Cū lapidib⁹ regionū erit pactū tuū.Item
mō eſt infeſtatio corpis cōtra ſpm̄.Gal.v.Caro ꝯcupiſcit
aduerſus ſpm̄.ſed tūc erit ꝯcordia.vñ pš.Cor meū ⁊ caro
mea exultauerūt in deum viuū.Eccli.xxv.In tribus placi
tum ē ſpiritui meo q̄ ſunt ꝓbata corā deo ⁊ hoībus cōcor
dia fratꝝ.⁊ amor ꝓxioꝝ.⁊ vir ⁊ mulier ſibi bn̄ ꝯſentiētes
caro ē mulier.vir eſt ſpūs.Itē mō impugnant̄ hoīes a de
monib⁹.vnde Eph.vlti.Non eſt nobis colluctatio aduer
ſus carnem ⁊ ſanguinem ſupple tm̄.ſed aduerſus princi
pes ⁊ poteſtates ⁊c̄.cōtra ſpiritalia nequitie.i.contra ſpiri
tus neq̄ꝫ.ſed i futura pace quieti erūt ſancti ab eo.ad Ro
ma.vlti.Deus pacis ꝯteret ſathanam ſub pedibus veſtrꝫ
velociter.Hic etiā notanduꝫ q̄ dr̄ pax bona ⁊ pax mala.⁊
vtraq̄ multipliciter.

Pax bona multiplex.

L — Pax bona multiplex

Tēporis.ij.Mach.iiij.Videbat ſine regali prouidentia
impoſſibile eſſe pacem rebus dari.
Vite eterne vt hic et.ij.Theſſal.iij.Deus pacis det no
bis pacem ſempiternam.
Xp̄s.ij.Eph.Ip̄e ē pax nr̄a.Mich.v.Erit iſte pax.
Recōciliatio ad deū.Ro.j.Gra vob et pax.Matth.x.
Pax huic domui.
Ceſſatio a cauſis.Heb.ij.Pacē ſeq̄mini cum oīmibus ⁊
ſctimoniā.ad Rom.xij.Cū oībus hominib⁹ paceꝫ hn̄tes.
Quies peccatoris.Jaco.ij.Fruct⁹ iuſticie in pace ſemi
nate.Joh.xiiij.Pacem meam do vobis.
Societas iuſtorum.ij.Thymo.ij.Sectare pacem cum
his qui inuocant dominū cum corde puro.
Leticia ſpiritualis Col.iij.Pax chriſti exultet in cordi
bus veſtris.
Protectio Phyl.iiij.Pax dei que exuperat omnē ſen
ſum cuſtodiat corda veſtra ⁊c̄.
Fructus ſpiritus.Gala.v.Fructus ſpiritus charitas.
gaudium.pax.
Fiducia.Joh.xx.et Luce.xxiiij.Pax vobis.
Cōcordia hominū ⁊ angeloꝝ.Luc.ij.Pax hominibus
bone volūtatis.et.xix.Pax in celo ⁊ gloria in excelſis.
Trāquillitas carnis Job.v.Scies q̄ paceꝫ habeat ta
bernaculum tuum.
Altare.Judicū.vj.Edificauit altare vocauit illud do
mini pax.
Oīs locus ſanct⁹.pš.In pace factus eſt locus eius.
Item pſal.Qui poſuit fines tuos pacem.

Pax mala ſimiliter multiplex.

M — Pax mala multiplex.

Conſpiratio.Matthei.x.Non veni mittere pacem ſed
gladium.
Symoniacus contractus.Act.xij.Perſuaſo blaſto po
ſtulauerūt pacem.blaſtus interp̄tatur habēs premiū.
Fedus cū diabolo.j.Theſſal.v.Cū dixerūt pax ⁊ ſecu
ritas tūc repentinus eis ſupueniet interitus Ezech.xiij.di
centes pax pax non eſt pax.
Proſperitas maloꝝ.j.Mach.vij.Cum reuerſus fuero
in pace ſuccendā domū iſtam.Idem.iiij.Reg.vltimo.
Falſa gr̄a.iiij.Reg.ix.Eſt ne pax.iehu:⁊ rn̄dit.que pax.
adhuc vigent fornicatōnes matris tue ⁊c̄.
Impunitas in peccatis.Deut.xxvj.Ne dicat in corde
ſuo:pax erit mihi ⁊ ambulabo in prauitate cordis mei.
Negligentia.Apocal.vj.Datum eſt ei vt ſumeret pacē
de terra.
Incircumſpectio.iij.Regum.ij.Effudit ſanguinem bel
li in pace.
Concomitantia viciorum Judic.iiij.Erat pax inter Ia
byn et domum aber.Jabyn prudentia.Aber liuor inter
pretatur.
Hypocriſis Eſa.xxvj.Seruabit pacem.pacem.q.d.du
plicem nō veram ſed fictam.

Obſeruabit peccator iuſtum:⁊ ſtridebit ſuper eum dentibus ſuis. 12

Obſeruabit) Scd̄a ps in qua oñdit malos.q.torqueri i
uidia.et ex hoc malignari contra bonos.⁊ oſtendit q̄ qua
tuor mōis malignant̄.Primo occulte inſidiādo.vñ dicit.
(obſuabit pctōr iuſtū) q̄ ad occultas inſidias.ſic illi mali
iuidi obſeruabūt illū veꝝ iuſtū xp̄ꝫ.ſ.vñ Lu.vj.Obſerua
bāt eū ſcribe ⁊ phariſei ſi in ſabbato curaret.vt inuenirēt

M
Mali malignanť q̃t tuoꝛ modis contra bonos.

vñ accuſarēt eũ. ⁊ btũs Berñ. dicit. Habuit xp̃s in factis
obſeruatoꝛes in ṽbis ꝯdictoꝛes ⁊c̃. ſic ⁊ quilibet ꝑctõꝛes
obſeruãt viros iuſtos Eccľ. xj. Sicut ꝑdix inducit in foue
am ⁊ ſicut capꝛea in laqueũ ſic ⁊ coꝛ ſupboꝝ. ⁊ ſicut ꝓſpe
ctoꝛ videns caſuꝫ ꝓximi ſui bona eñi in mala ꝯuertens i
ſidiať. ⁊ i electis imponit maculã. Scḋo mõ malignať ap
tis ſignis ⁊ ſi nõ factis oñdendo maliciã. vñ dicit (⁊ ſtride
bit ſup eũ dentib⁹ ſuis) ſic fecerũt iudei Stephano. Act.
vij. Et ſtridebãt dentib⁹ in eũ. ps̃. Peccatoꝛ videbit ⁊ iraſ.
den. ſuis frē. tabeſ. Eſaie. viij. Qui ſtridēt incãtationibus
ſuis. ſ; q̃ ſic ſtridet trãſibit de ſtridoꝛe. Mat. xxij. Mittite
eũ in tenebꝛas exterioꝛes. vbi erit fletus ⁊ ſtridoꝛ dentium
Et hoc eſt quod ſeq̃tur.

13 ¶ Dominus autem irridebit eum: quoniaꝫ
pꝛoſpicit ꝙ veniat dies eius.

¶ Irridebit eũ) ecce viciſſitudo ꝯtra ſtridoꝛem ⁊ ē ſenſus
ad modũ irridentis ſe hẽbit. q̄ nõ volet miſereri eis. vñ ſe
q̃tur illud ṽbum Job. ix. Et nõ de penis innocentũ rideat
dicit glo. Ridere ē nolle miſereri. de hac irriſione ſupꝛa in
ps̃. Qui habitat in ce. irri. eos ⁊ dñs ſubſannabit eos Pꝛo
uer. j. Ego quoq; in interitu ṽro ridebo ⁊ ſbſanabo eũ vo
bis qḋ timebatis acciderit. Econtrario dĩ de bono Eccľi.
xxxiij. Sapiens nõ odit mãdata ⁊ nõ illudeť ⁊ vere irride
bit ⁊ cito (qm̃ ꝓſpicit) .i. ꝓpe aſpicit (qḋ veniat dies eius)
(ꝓſpicit) dico dñs l; peccatoꝛ nõ ꝓſpiciat Lu. xix. Quia
ſi ꝯgnouiſſes ⁊ tu. nũc aũt abſcondita ſunt ab oculis tuis.
q̄ dies veniēt in te ⁊ circũdabunt te inimici tui vallo ⁊c̃.
(dies eius) .i. dñi. ſ. dies iudicij de quo Soph. j. Iuxta ē
dies dñi ⁊c̃. dies ire dies illa dies tribulatõis ⁊ anguſtie ⁊c̃
vel (dies eius) .i. pctõꝛis i quo punieť Job. xviij. In die
eius ſtupebũt nouiſſimi Jere. xvij. Diē hois nõ deſidera
ui. Job. xxj. In die ꝑditõis ſaluabiť malus ⁊ ad diē furo
ris duceť. Et nota ꝙ ad diem culpe ſeq̃tur dies moꝛtis. ⁊
ad diē pñie dies vite. Tertio malignanť mali ꝑſecutõem
apertam mouendo. vñ dicit.

14 ¶ Gladium euaginauerũt peccatoꝛes: intē
derunt arcum ſuũ.

(Gladium euaginauerũt peccatoꝛes) ad lr̃am gladio pu
gnantes vel (gladiũ) .i. quãcũq; ꝑſecutõem euaginauerũt
in publicũ ꝓduxerũt Ezech. xxj. Mucro mucro euagina te
ad occidendũ. lima te vt interficias ⁊ ſplēdeas.

N
Pctm̃ dr gladius et in q̃ vagina ſit condeñ.

¶ Moꝛaliter. etiã gladi⁹ ē peccatoꝛis pctm̃. de quo Eccľi.
xxj. Quaſi rũphea bis acuta ois iniq̃tas. ⁊ q̃ publicãt pec
catũ euaginãt gladiũ Eſa. iij. Pctm̃ ſuũ quaſi ſodoma pꝛe
dicauerũt nec abſcõderunt. hij faciũt ꝯ illud qḋ dixit dñs
Jo. xviij. Mitte gladiũ tuũ in va. vagina in q̃ debet pec
catũ ꝯtineri eſt timoꝛ dei et verecũdia ſeculi. in hac vagi
na debuiſſet iudas incluſiſſe gladiũ ſuũ. ſ. peccatũ ꝓditio
nis qñ dñs ei vaginam tetendit dicēs Mat. xxvj. Qui in
tingit mecũ manũ in parapſide h̃ me tradet. ecce vnde de
buiſſet erubeſcere. ⁊ addidit dicens. Uerũtamē ve homini
illi ꝑ quē filius hois tradeť. bonũ erat ei ſi natus nõ fuiſſꝫ
hõ ille. ecce vnde debuiſſꝫ timuiſſe. Quarto malignanť do
lis ⁊ machinatõibus ꝑſequendo. vñ ſeq̃tur (intēderũt ar
cum ſuũ) .i. parauerũt dolos. ps̃. Intēderũt arcũ rē ama
ram vt ſagittēt i oculis imaculatũ. Oſee. vij. Facti ſunt q̃
ſi arcus doloſus. arcus dr̃ ſcientia vel potentia ſecularis.
de quo in pſal. Nõ eñi in arcu meo ſperabo. Iactatoꝛes i
tendunt hũc arcum Math. xxiij. Dilatãt philateria ſua.
(ſuũ) dicit nõ dei. arcus dei eſt ſacra ſcriptura. de quo Ec
15 cle. xliij. Uide arcũ ⁊ bñdic q̃ fecit illum ⁊ qua intētõne h̃
faciũt ꝯñr oſtendit videlicet.

¶ Ut decipiant pauperem ⁊ inopem: vt tru
cident rectos coꝛde.

¶ Ut decipiant) hoc refertur ad intētionē; arcus (paupe
rem ⁊ inopē) ad lr̃am. q̄ iſtos frequētius decipiũt nõ diui
tes. vñ Eccľi. xiij. Paſcua diuitũ ſunt paupes (paupem)
ſine ꝯſilio (inopem) ſine opibus vel (paupem ⁊ inopem)
id ē humilē. iſtos eñi decipe conanť nõ magnos Eccľi. xiij
Diuiti decepto multi recupatoꝛes. humilis deceptus ē in
ſuper ⁊ arguiť. ſed q̃ntum ad veritatē magis decipiunť di
uites ſ̃m qḋ ibi diciť. Locutus ē ſupbia ⁊ iuſtificarũt illũ.
ſed dicit dñs Eſa. iij. Qui beatũ te dicũt ipſi te decipiunť.
(vt trucident rectos coꝛde) h̃ referť ad euaginatõem gla
dij (trucident) nõ ſolum occidant: ſed in ꝑtes minutiſſi
mas quod ad lr̃am factum ē in martyribus. vñ. j. Mach
ij. Diciť de q̃buſdam noluerũt infringere legeꝫ dei ſctãm
⁊ trucidati ſunt (rectos coꝛde) nõ curuos q̃ flectanť timo
re: tales eñi nõ trucidanť a tyrãnis nec trucidanť adhuc:
ſed magis honoꝛanť. vnde dixit Holofernes Judith. xj.
Nunq; nocui virum q̃ voluit ſeruire nabuchodonoſoꝛ re
gi illi etiam q̃ euaginãt gloꝛiam peccati ꝑ manifeſtatiõem
multos trucidant: nõ ſolum interficiũt in vno peccato ſed
minutatim diuidũt ad multa peccata. vñ maluꝫ exemplũ
diciť non tam occidere q̃ꝫ coꝛrũpere: caro eñi q̃ꝫcito moꝛ
tua eſt. nõ pꝛopť hoc coꝛrupta eſt donec putrefiat. ſic mo
ritur hõ in pꝛimo peccato. ſed ad opeꝝ alioꝝ aſſuefaciens
ſe ad peccatũ cõputreſcit ⁊ coꝛrũpitur Joeľ. j. Cõputrue
runt iumenta in ſtercoꝛe ſuo. ps̃. Putruerũt ⁊ coꝛrupte ſũt
cycatrices mee. vnde eũ coꝛrupti ſunt iam vix reſuſcitari
poſſunt. qḋ ſignificatũ fuit in lazaro quatriduano iam fe
tente. vnde Eccľi. xxxij. Peccatoꝛ hõ vitabit coꝛrectõem ⁊
ad voluntatē ſuam inueniet cõparatõem ſic faciũt. ſed nõ
impune ferent. quia ſibi ꝑmo nocent licet ſibi ſatiſfacere vi
deanť ⁊ pꝛoximis nõ multum nocent. imo bonis pꝛodeſt
hoc eſt quod ſequitur.

P
Malũ exēplũ nõ ſolũ occidit ſ; coꝛrũpit

¶ Gladius eoꝛum intret in coꝛda ipſoꝛum: 16
et arcus eoꝛum non confringatur.

¶ Gladius eoꝝ intret in coꝛda ipſoꝝ) id ē q̄ alijs nocere
volunt gladio ſiue materiali ſiue ſpũali (ideo gladi⁹) pec
cati (intret in coꝛda eoꝝ) id ē moꝛianť moꝛte peccati. cum
eñi gladius intrat in coꝛ ſtatim moꝛiť homo. ita q̃ꝫcito pec
catũ intrat coꝛ hominis. hoc fit q̃ꝫcito cõſentit vt noceat alij
vita recedit. ſ. ſpũſſanctus q̃ eſt vita anime. ⁊ merito dicit
(intret in coꝛda) quia inde exierat gladius quo alios ꝑſe
cuti fuerant Math. xv. De coꝛde exeũt cogitatiões male
homicidia adulteria ⁊c̃. ⁊ hec remũeratio coꝝ iuſta eſt ſ̃m
ſñiam dñi Mat. xxvj. Oẽs qui accepint gladiũ gladio pe
ribunt. vñ Pꝛouer. xj. In inſidijs ſuis capienť iniq̃ Pꝛo
uer. j. Comedēt igiť fructus vie ſue Eſa. iij. Ue impio i ma
lum retributio eñi manuũ eius fiet illi. Pꝛouerb. xj. Sup
plãtatio ꝑuerſoꝝ vaſtabit illos (⁊ arcus eoꝝ confringať)
id ē dolus ⁊ inſidie eoꝝ fruſtrenť ſine intētõ. vt ſcꝫ mali ñ
nocēãt bonis. ps̃. Arcũ conterēt ⁊ ꝯfringet arma. Job. v.
Qui diſſipat cogitatões malignoꝝ ne poſſint manus eoꝝ
implere qḋ cepant. Poſtq̃ egit de bonis ⁊ de malis ſigil
latim ꝯpat eos adinuicē ⁊ ſtatus eoꝝ in q̃tuoꝛ. Pꝛĩo in di
uitijs. cum dicit (meli⁹ eſt ⁊c̃.) Scḋo i potētia. ibi (qm̃ bra
chia pec. Tertio in honoꝛe ibi (nouit dñs) quarto in ope.
ibi (mutuabiť pctõr) De ꝑmo ergo dicit.

¶ Melius eſt modicũ iuſto: ſuper diuitias 17
peccatoꝛum multas.

¶ Melius) .i. meli⁹ eſt hoi vt ſit iuſt⁹ ⁊ paup q̃ꝫ peccatoꝛ
⁊ diues Pꝛouer. xv. Meli⁹ eſt paꝝ cum timoꝛe dei q̃ꝫ the
ſauri magni ⁊ inſatiabiles. meli⁹ eſt vocari ad olera cum
charitate q̃ꝫ ad vitulũ ſaginatũ cũ odio Pꝛouer. xix. Me
lioꝛ eſt paup q̃ ambulat in ſimplicitate q̃ꝫ diues toꝛquēs
labia ⁊ inſipiēs. ⁊ ſubiũgit cãm dicens.

¶ Quoniam bꝛachia peccatoꝛũ conterētur 18
confirmat autem iuſtos dominus.

¶ Iuſtos domin⁹) ⁊ eſt ſecũda cõꝑatio vbi ꝯpat eos i po
tentia. q. dĩ. modo in ꝑte atterunť iuſti ⁊ pctõꝛes econtra
rio in ꝑte radicanť ſ; i futuro viceuerſa pctõꝛes (ꝯtereť)
id ē nõ tm̃ in ꝑte ſ; ex toto terenť ⁊ (iuſtos ꝯfirmabit dñs)
id ē ex toto firmabit qḋ bñ declarať Lu. xvj. vbi dictũ eſt
diuiti fili recoꝛdare q̄ recepiſti bona in vita tua ⁊ Lazar⁹
ſimiliť mala. nũc autē hic ꝯſolať tu vero cruciaris Eccli.
x. Regnũ a gente in gentē transferť ꝓpter iniuſticias ⁊ in
iurias ⁊ ꝯtumelias ⁊ diuerſos dolos. ⁊ de ꝑmo. non dicit
ꝙ dñs ꝯterat. ſed dicit (ꝯterentur) De ſecũdo nõ dicit cõ
firmabunť (ſed cõfirmat dñs) in quo notať qḋ ſupꝛa di
ctũ eſt vicꝫ ꝙ nõ ꝓpꝛiũ dei ē punire ſ; retribuere ⁊ miſereri

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

(brachia) duo ſūt (brachia pctōꝝ) p̄ que pctā opant̄ vic; potentia tpalis ⁊ ſcientia ſecularis. ⁊ ambo ↄterent̄. pš. Et oīa cornua pctōꝝum cōfringā. Et nota ꝙ dicat (confirmat) qḋ eſt pn̄tis tpis. q: ⁊ cōfirmat in pn̄ti per grām q̄s i futuro cōfirmabit p̄ gloriā. ij. Theſſal. ij. Ipe deus ⁊ pat̄ q̄ dilexit nos ⁊ dedit ↄſolatōez etnā in ſpē bonā in grā exhortet̄ corda veſtra ⁊ cōfirmet in oīn ope ⁊ ſermone bono ecce h̄ tangit̄ cōfirmatio ⁊ cordis ⁊ oris ⁊ opis. ⁊ quō cōfirmat. non pecunia ſed ſeipō. pš. Dn̄s fortitudo plebis ſue. Eccli. xv. Cōfirmabit̄ in illo ⁊ nō flectet̄. vnde ſic expōni pt̄ (cōfirmat) id ē ſecū firmat. cōfirmat⁹ erat apl's dicēs Ro. viij. Quis nos ſepabit a charitate xp̄i. certus ſum ꝙ neq; mors neq; vita neq; ⁊c. poterit nos ſeperare a charitate dei. Tert. a operatio.

19 Nouit dominus dies immaculatorum ⁊ hereditas eorum ineternū erit.

Nouit dn̄s) q. d. ideo cōfirmat q: approbat ⁊ conſiderat. hoc ē (nouit dn̄s) .i. approbat ⁊ cōſiderat (dies) id ē vitā (imaculatoꝝ) ſ. ſc ſupra in pš. Nouit dn̄s viā iuſtoꝝ noctem autē maculatoꝝ .i. malā v tā nō nouit .i. nō approbat. vn̄ in pš. Et iter impioꝝ peribit. vn̄ dicit Matth. vij. Nunq̄ noui vos. diſcedite a me q̄ opamini iniq̄tatē Prouer. iiij. Vias q̄ a dextris ſunt nouit dn̄s. puerſe aūt q̄ a ſiniſtris. vel (nouit) p̄ p̄deſtinatōem. ⁊ hec ē Tercia comparatio vbi cōpat bonos ⁊ malos in honore. Honor aūt honoꝝ cōſiſtit in multis q̄ notant̄ hic Primū eſt ꝙ noti ⁊ electi ſunt a deo p̄ p̄deſtinatōem. vn̄ dicit (Nouit dn̄s) p̄ predeſtinatōem (dies) .i. vitā (imaculatoꝝ) Ro. viij. Quos p̄ſciuit ⁊ p̄deſtinauit. ij. Tymo. ij. Nouit dn̄s q̄ ſunt eius. vel (nouit dn̄s dies imaculatoꝝ) .ſ. dies eternitatis. de q̄bus in pš. Cogitaui dies antiquos ⁊ ānos eternos in mente habui. ⁊ q: his duob⁹ mōis (nouit dn̄s dies imaculatorū) hti imaculati in via. vt dr̄ inferius in pš. Illos eīn q̄s nouit recipiet ad celeſte ↄuiuiū. ⁊ quos nō nouit excludet vn̄ ſeq̄t̄. ⁊ (hereditas ſctōꝝ) ſc; imaculatoꝝ .i. in vita etna (in eternū erit) .i. ſine fine. de qua hereditate in pš. Cū dederit dilectis ſuis ſom. ecce hereditas dn̄i fi. mer. fru. ven. ⁊. j. Pet. iij. dr̄ de ipō q̄ eſt in dextra dei degluciēs mortem vt vite eterne heredes efficeremur. Tertiū in q̄ cōſiſtit honor eoꝝ eſt in imunitate a futura cōfuſiōe. vn̄ dicit.

R Honor honoꝝ conſiſtit in q̄nq;

20 Non confundentur in tēpore malo: et in diebus famis ſaturabūt̄: q: pctōres p̄ibūt.

Nō cōfundent̄ in tpe malo) .i. in die iudicij. nam ſi nō hūt illā hereditatē eternā. cōfunderent̄ valde ab expectatiōe ſua. q̄ hic reſpuūt hereditatē pn̄tē. de qua dr̄ hereditas ad quā feſtinat̄ in p̄cipio in nouiſſimo bn̄dictōne carebit. j. Prouer. xx. Sed q: illā quā mō expectāt tūc habebūt. iō (nō ↄfundent̄) ſ; gl'iabunt̄ Eſa. xlv. Saluat⁹ eſt ſalute etna nō ↄfundemini. neq; erubeſcetis vſq; in ſcl'm ſeculi (in tpe malo) .i. in die iudicij. de quo tpe Eccl'. xj. Et ſi multis ānis vixerit hō ⁊ in his oībus letatus fuerit meminiſſe dz tenebroſi tpis ⁊ dieꝝ maloꝝ q̄ cū venerint vanitatis arguūtur preterita. Eccl'. xj. In die bonoꝝ ne imemor ſis maloꝝ dico ꝙ habebūt hereditatē ſ; q̄d habebūt ibi q̄cq̄d volūt. nā ſeq̄tur (⁊ in dieb⁹ famis) ſc; poſt mortē. tūc qn̄ mali eſuriēt (ſaturabunt̄) vn̄ Eſa. lxv. Serui mei commedēt ⁊ vos eſurietis. ſerui mei bibēt ⁊ vos ſitietis. ⁊ hoc eſt quartū in quo ↄſiſtit honor ſctōꝝ ſc; in delitijs eternis ⁊ bn̄ dico ꝙ erit fames (qm̄ pctōres peribūt) q: hic in culpa fame pereūt. vn̄ Lu. xv. Filius p̄digus in ſe reuerſus dixit q̄nti mercēnarij in domo pr̄is mei abūdant panibus ego aūt hic fame pereo. vel ſic ↄſtrue (in diebus famis) .i. ꝓ diebus famis .i. ꝓ fame paucoꝝ dieꝝ ſaturabunt̄ eterna ſacietate (qm̄ pctōres peribūt) ex iuſticia quā exercebit dn̄s in pctōres Math. v. Beati q̄ eſuriūt ⁊ ſitiūt iuſticiā: qm̄ ipi ſaturabunt̄. pš. Letabit̄ iuſtus cū viderit vindictā Eſa. vlti. Erūt vſq; ad ſatietatē viſionis oīn carni. ⁊ bene (pctōres) nō iuſti (peribūt) ſicut dr̄ Job. iiij. Recordare obſecro q̄s vnq̄ innocēs perijt aut qn̄ recti deleti ſunt. q̄n potī⁹ vidi q̄ opant̄ iniq̄tatē ⁊ ſemināt dolores ⁊ metunt eos flāte deo perijſſe ⁊ ſpū ire eius eſſe ↄſumptos ⁊ in eodem. q: null⁹ intelligit ineternū peribūt Oſtēſo q̄nt⁹ ē honor iuſtoꝝ oñdit q̄ breuis ſit honor maloꝝ. vn̄ dicit.

21 Inimici vero dn̄i mox vt honorificati fuerint ⁊ exaltati deficiētes quēadmodum fumus deficient.

R De breuitate honoris ⁊ glie maloꝝ. et quō quatuor cōparant̄ vic; nubib⁹ rori pulueri ⁊ fumo

Inimici vero dn̄i) .i. amici huius mūdi (mox) .i. ſtatim (vt honorificati fuerint) honoribus ⁊ potentia ⁊ exaltati glia (deficientes deficiēt) .i. aſſidue deficiēt (quēadmodū fumus) deficit inimici dn̄i ſunt pctōres diligētes mūdum Jaco. iiij. Quicūq; voluerit amicus eſſe hui⁹ mūdi: inimicus dei ↄſtituit̄. ij. Thym. iiij. Demas me dereliq̄t diligēs hoc ſeculū. Aug. O ſeculū neq̄ qḋ tuos beare ſic ſoles amicos vt dei facias inimicos. inimici aūt dn̄i ſunt q̄cunq; ſunt inimici veritatis iuſticie pac̄ ⁊ tales honorificati (deficiūt) ſtatim etiā ſi mille ānis vixerint. pš. Qm̄ mille anni añ oculos tuos tanq̄ dies heſterna q̄ p̄terijt. hec eīn vita nū eſt niſi momentū vel pūctus reſpectu eterne vite. vnde Jaco. iiij. Que ē vita nr̄a vapor eſt ad modicū parēs: ⁊ deinceps exterminabit̄ Job. xxj. Ducūt in bonis dies ſuos ⁊ in puncto ad inferna deſcendūt. Et nota etiā ꝙ geminatio defectōnis duplicē defectū notat. q: deficient in tpalibus affligent̄q; in corpe. ⁊ deficient in ſpūalibus affligentur q; in mente. ſicut ecōtrario boni abūdabūt in ſtola corporis ⁊ in ſtola aīe. vel ſimplicit̄ notat mali aggrauatōez Grego. Erit miſeris mors ſine morte finis ſine fine. defectus ſine defectu (quēadmodū fumus) ↄgrua eſt ſimilitudo. fumus eīn q̄ntomagis aſcendit: tantomagis euaneſcit. ſic ⁊ ipſi q̄to altius extollunt̄ in ſeculo: tāto p̄fundi⁹ mergūtur in inferno. pš. Eieciſti eos dum alleuarēt̄. Job. xxiiij Eleuati ſunt ad modicū ⁊ nō ſubſiſtent Oſee. xiij. Erūt q. nubes matutina ⁊ ſicut ros matutin⁹ ptranſiēs. ſicut puluis turbine raptus ex area ⁊ ſicut fumus de fumario. Ecce ꝓpter hoc ↄparant̄ iſtis q̄ttuor. q: cito tranſeūt ⁊ ꝓpter ſpēales alias ꝓprietates. ſunt eīn impij nubes in p̄miſſiōe longe vite: ⁊ tamen fallūt ſicut nubes p̄mittūt pluuiā ſed plerumq; fallūt Prouer. xxv. Nubes ⁊ vētus ⁊ pluuie nō ſequentes. Vir glorioſus ⁊ p̄miſſa nō complens. Itē impij ſunt ros p̄mittendo ſibi vanam delectatōem. de q̄ rore Cañ. v. Caput meū .i. mens plenū eſt rore .i. vana delectatōne dicit aīa. Itē ſunt puluis quia p̄ curioſitatē ⁊ ſollicitudinē tpalium incōpacti ⁊ diuiſi. pš. Nō ſic impij non ſic. ſed. t. p. quē. p. ven. a fa. terre. Greg. Subſiſtere nequeunt q̄ ab eterne eſſentie ſoliditate diuidunt̄. ſunt etiam fumus aſcēdens p̄ ſupbiam. pš. Supbia eoꝝ qui te oderunt aſcendit ſemp Eſa. lxv. Iſti fumus erūt in furore meo. Et nota ꝙ multe ſunt ꝓprietates fumi q̄ notant̄ his vſib⁹.

Aſcendit. niger tenuis lacrimoſus ab igne.

Deficit oſtendit ventū tingit. tenebroſus. hec ↄueniunt ſupbo: quia aſcendit. ſm̄ illud. Supbia eoꝝ qui te oderūt aſcendit ſemp. Itē eſt niger Baruc. v. Nigre ſunt facies eoꝝ a fumo q̄ in domo eſt ſupple ↄſciētie. Itē eſt tenuis .i. inanis Eſa. xlj. Erūt quaſi nō ſint ⁊ peribūt viri q̄ cōtradicūt tibi. hij ſunt ſuperbi Et. xl. Oīes gētes. q. non ſint ſic ſunt corā eo. ⁊. q. nihil ⁊ inane reputati ſunt ei. Itē lachrymoſi q: ledunt alios Job. xxiiij. De ciuitatibus fecerūt viros gemere Naſcit̄ ab igne ambitōis. pš. Supcecidit ignis ⁊ nō viderūt. Itē deficit ſicut h̄ patet. Itē oſtendit ventū. Oſee. xij. Effraym paſcit ventū. ⁊ ſeq̄tur eſtū. Item tingit vnde Baruc. v. Facies cōbu ſ e vultus eoꝝ. quarto comparat bonos malis in opere cum ſeq̄tur.

Verſus. S Proprietates fumi ↄueniētes ſuperbis.

22 Mutuabitur peccator ⁊ nō ſoluet: iuſtus autem miſeretur ⁊ retribuet.

Mutuabit̄ ⁊c. (Ad lr̄am Eccli. xix. Multi. q. adinuentōnem eſtimauerūt fenus ⁊ preſtiterūt moleſtiā his q̄ ſe adiuuerūt ⁊c. vſq; ibi. ſi aūt potuerit reddere aduerſabit̄ ſolidi vix reddet dimidiū. ⁊ cōputabit illud quaſi inuentōem vel ſic (mutuabit̄) a deo duo minuta .i. corpus ⁊ animam vnde Sapientie. xv. Dicitur de idolis. pedes eorum pigri ad ambulandum. Homo enim fecit illos et qui ſpiritum mutatus eſt finxit illos. (et non ſoluet) deo. quia tradidit dyabolo tam corpus q̄ animam ſuam in pec,

cato Geneſis.xiiij. Da mihi animas cetera tolle tibi. Nõ
poteſt cantari in pſona taliũ qđ defunctis cantat eccleſia
nõ reddo tibi creatori aiam meã. Nõ eñ tunc iã eſt i ma
nu eius ſ; in manu diaboli. Non ſic Dauid q̄ dicebat: ani
ma mea in manib⁹ meis ſemꝑ.q.dicẽ.paratus ſum reddere
eã. Et Job.xiij. Aiam meã porto in manib⁹ meis.vel ſic.
(mutuabiť pctõr)bona oĩa q̄ hʒ tã ſpũalia ꝗ̃ naturalia ꝗ̃
tpalia Prouer.xxij. Qui accipit mutuũ ſeruus ẽ fenerãtis
Mat.xxv. Hõ peregre ꝓficiſcens vocauit ſeruos ſuos ⁊
tradidit illis bona ſua(⁊ nõ ſoluet)ea deo attribuendo ⁊
multiplicata cuʒ vſura deo referẽdo Math.xxv. Serue
male ⁊ piger oportet te cõmittere pecuniam meã nũmula
rijs ⁊ veniẽs ego recepiſſem vtiq; qđ meũ eſt cum vſura.
Grego. Stultus ẽ debitor q̄ gaudens pecuniã accipit.tẽ-
pus aũt quo debeat reddere nõ attẽdit Luce.xvj. Redde
rõnem villicatõnis tue.vel ſic(mutuabiť peccator)volu-
ptatẽ ⁊ delectatõem peccati.a feneratore peſſimo Diabo-
lo de quo diciť.ſcruteť fenerator oẽm ſubſtantiã eius qui
nunq̃ vellet ſortẽ ſibi reddi.ſed ſemꝑ multiplicari vſq; ad
mortẽ(⁊ nõ ſoluet)ꝑ cõfeſſionẽ reſeruans cõfeſſionẽ vſq;
ad lectuʒ mortis. Cõtra quẽ diciť Eccli.xvij. Ne demore-
ris in errore impioꝝ ante mortẽ confitere.a mortuo eñ.q.
nihil perit cõfeſſio.etiã ille q̄ audit theologiã vel ſermonẽ
mutuať verbũ dei.ſ; peccator eſt ſi nõ reddit ⁊ ſoluit ope-
rando ⁊ tpe debito ꝑdicando.q; ſicut dicit Ja.iiij. Scien-
ti bonũ facere ⁊ nõ facienti pctm̃ eſt illi(iuſtus aũt miſere
tur)intus in corde compatiẽdo(⁊ tribuet)exterius i ope-
re ſubueniẽdo.pš. Jocundus hõ qui miſereť ⁊ cõmo.diſ.
ſer.ſuos in iudicio.i.ordinat q̄d reſpõdebit iudici imo mi
ſerendo format ⁊ dictat ſniam quã pro eo dabit iudex di-
cens. Eſuriui ⁊ dediſtis mihi mãducare ⁊c̃.(miſereť autẽ
iuſtus) Primo ſuiꝑius ſ̃m qđ dicit Aug⁹.q̄ vult ordina-
te dare elemoſynã debet a ſeipo incipe.vñ Eccli.xxx. Mi-
ſerere aĩe tue placens deo(⁊ tribuet)Lu.vj. Omi peten
ti te tribue.q̄dã lr̃a hic habet(retribuet)⁊ cõpetenter.q;
qđ vni ex minimis dñi facimus:ei facimus ſ; ei nihil poſſu
mus tribuere.q.ex noſtro ſ; tantũ retribuere.q.ex ſuo imo
vere ex ſuo.vñ querebat Dauid q̄d retribuã dño ꝓ omi-
bus q̄ retribuit mihi.i.q̄d ei retro tribuã.j.Cor.iiij. Quid
habes quod nõ accepiſti.j. Paral.vlti. Tua ſunt omĩa q̄
de manu tua accepimus dedimus tibi. Aug.dicit tibi Cri
ſtus da mihi dedi tibi habuiſti largitorẽ habe debitorẽ.ha
be ⁊ feneratorem Prouer.xix.fenerať dño q̄ miſereť pau
peri.retribuit etiã deo q̄ de bono qđ habet gratias agit et
ad deũ refert nõ aſcribens ſibi.vt ad locũ vñ exeũt flumia
reuertanť Eccli.j. Et hoc facit iuſt⁹ in ſpe retributõis eter
ne.vnde ſeqtur.

25 ¶ Quia benedicentes ei hereditabunt ter-
ram:maledicentes autẽ ei diſperibunt.

¶ Quia bñdicentes ei)ſcʒ dño.i.in oĩbus grãs agentes
(hereditabũt terrã)ſcʒ viuentium.ſ̃m ꝙ diciť Geñ.xxvij.
Qui bñdixerit tibi bñdictõibus repleať.vox eſt patris ad
filiũ(bñdicentes)nõ ſolum v̄bo:ſed ⁊ facto.j.Cor.x. Si-
ue comeditis ſiue bibitis ſiue aliud q̄d facitis:oĩa in glo-
riam dei facite.ꝓprie aũt bñdicẽtes deũ dicunť religioſi q̄
deum bñdicũt pſallendo ⁊ ꝑdicando bñ viuendo.ſ̃m qđ
diximus ſup.pš.illum.bñdicam dñm in omi tpe ⁊ hĩj me-
rito(hereditabũt terram)viuentiũ q; exheredãt ſe de ter-
ra morientiũ dicentes.portio mea ſit in terra viuentiũ.vn-
de Math.v. Beati paupes ſpũ:qm̃ ipoꝝ eſt regnũ celo-
rum Math.x. Nemo eſt q̄ reliqͥt domũ aut fratres aut
ſorores aut pr̃em aut mr̃em aut fi.aut agros.ꝓpter me et
ꝓpter euangeliũ ꝑdicandũ:q̄ nõ accipiat centies tãtũ ⁊c̃.
et in futuro vitã eternam Prouer.ij. Qui recti ſunt here-
ditabũt in terra.⁊ ſimplices habitabũt in ea.recti ſunt qui
nõ curuãtur ad terrena.ſimplices.q̄ nolunt duobus dñis
ſeruire:ſed ſimplici deo(maledicẽtes autem ei).i.domio
(diſperibũt)Geñ.xxvij. Qui maledixerit tibi maledictõi-
bus repleať(maledicentes)nõ tantũ verbo ſ; facto. Gre-
gorius. Quãtaſcũq; laudes lingua reſonat:vita blaſphe-
mat(diſperibũt)id ẽ diuerſis penis interibũt.in preſenti:
vt patet in iudeis diſperſis.⁊ in futuro Eſa.in fine.ver-
mis eoꝝ nõ morietur.⁊ ignis nõ extingueť.ibi notanť di-
uerſe pene.nec ſolum in futuro remunerabit bonos dñs.
ſed etiam in pñti.ſ̃m quod diciť in.pš. In cuſtodiendis il
lis retributio multa.remunerat autẽ multipliciter ſicut h̄
oſtendiť. Prio q; dirigit opa eoꝝ.vnde ſeqtur.

¶ Qualiter dñs etiam in pñti remũerat bonos mltiplr

¶ Apud dominũ greſſus hominis dirige-
tur:⁊ viam eius volet. 24

¶ Apud dñm)id eſt a domino greſſus hoĩs.i.opera ⁊ affe
ctus(dirigetur)q̄ in ſe tortuoſi ſunt.melius autem dixit.
(apud dñm)ꝗ̃ ſi dixiſſet a dño.quia ibi duo notanť.cuʒ
dicit(apud)vic; dei maxima ptãs ⁊ humani arbitrij li-
bertas. Cum eñ dicit(apud dñm)idem eſt ac ſi dicat.nõ
oportet dñm laborare ad hoc.ſed dicit vel ordinat ⁊ ſta-
tim factum eſt q; apud eum eſt hoc.nec indiget extrinſe
co. Item in hoc ꝙ dicit(apud dñm dirigeť)notatur ꝙ ſi
volumus vt diriganť greſſus noſtri oportet nos quãtũ in
nobis eſt ſurgere ad ipſum ꝑ applicationeʒ liberi arbitrij.
q;(apud)eum eſt qđ volumus nec violenter dabit nobis
niſi oſtendamus qđ velimus hr̃e.⁊ ꝓpter hoc bene diciť
Prouer.xv. Cor hoĩs diſponet viam ſuam.vel dñi eſt di-
rigere greſſus eius.⁊ in eodeʒ reuela dño opera tua ⁊ diri
genť cogitatõnes tue. Item Prouer.xxviij. Qui abſcon-
dit ſcelera ſua nõ dirigetur. Secundo remunerat: q; facit
eos in via dñi delectari.vnde ſeqtur(⁊ viam eius).i.dñi.
(volet)dñs.i.velle eũ faciet.ſicut dr̃ Rom.viij. Spiritus
poſtulat ꝓ nobis gemitib⁹ inenarrabilibus.i.facit nos po-
ſtulare.⁊ ꝙ dñs faciat velle viam iſtam.diciť Phyl.ij. De
us q̄ operatur in nobis ⁊ velle ⁊ ꝑficere pro bona volun-
tate.pš. Viaʒ mandatoꝝ tuoꝝ cucurri cũ dilataſti cor me
um.vel(volet)ipſe homo.cui⁹ greſſus dirigeť(viã eius)
ſcʒ dei q̄ eſt via vite.⁊ ideo amplectẽda ab his q̄ habẽt pe
des directos.ſ̃m illud Cañ.j. Recti diligũt te. Jerem.xxj.
Hec dicit dñs. Ecce ego do coraʒ vobis ⁊ viam vite ⁊ viã
mortis:ſ; quã eligit iuſtus.pš. Btũs vir q̄ timet dñm i mã
da.eius volet nimis. Tertio remũerat dñs bonos in hoc
qđ cuſtodit eos ne cadãt in pctm̃ mortale.vnde addit.

¶ Cum ceciderit nõ collidetur:quia domi-
nus ſupponit manũ ſuam. 25

¶ Cum ceciderit)iuſtus ꝑ peccatũ veniale.qđ eſt caſus in
domo.nõ a domo Prouer.xxiiij. Septies cadet iuſtus et
reſurget(nõ collideť)ꝑ mortale.q; et ſi vulnereť in natu-
ralibus:nõ tamẽ ſpoliať gratuitis ⁊ ita lʒ ledať nõ tñ col-
lidiť(q; dñs ſupponit manũ ſuã).ſ.manũ mie q̄ eũ ſuſci-
pit.io.pš.nolẽs collidi.dicebat:in manus tuas dñe cõmẽ-
do ſpm̃ meũ.hñ eñ ſecuri ſunt q̄ in manu eius ſunt.vnde
Sap.iij. Juſtoꝝ aĩe in manu dei ſunt.⁊ non tanget illos
tormentum mortis.

¶ Junior fui etenim ſenui:⁊ non vidi iuſtũ
derelictũ:nec ſemen eius querens panem. 29

¶ Junior fui) Tercia ps in qua primo oſtendit iuſtũ non
derelinqui:⁊ loqtur eccleſia vel propheta in perſona eccle
ſie generalis. Dicit ergo eccleſia.(Junior fui)dicit eccle-
ſia quia paruula in tẽpore Abel quando vbera nõdũ ha-
bebat vt poſſʒ predicare.ſed in tẽpore apoſtoloꝝ fuit ado
leſcentula.quia calida.pulchra.fecunda.⁊ nunc eſt anus
frigida ⁊ rugoſa. Unde dicit(etenim ſenui) Math.xxiiij.
Habundabit iniquitas.refrigeſcet charitas multoꝝ Job
xvj. Ruge mee teſtimonium dicũt contra me ⁊ licet tantũ
durauerim.dicit eccleſia.tamen(non vidi iuſtum dereli-
ctum)a domino ſupple finaliter.niſi forte corporaliter ad
tempus.ſ̃m quod dicitur Eſaie.liiij. Ad punctum in mo-
dico dereliqui te(nec ſemen eius)id eſt imitatores eius.
(querens panem)id eſt nimis indigens pane. Matthei
vj. Primum querite regnum dei et iuſticiam eius.⁊ hec
omnia adijcientur vobis. Uel ſic(nec ſemen eius que-
rens panem)id eſt principaliter intendens corporalibus.
quia ſi hoc faciet aliquis.non eſt iuſtus nec ſemen iuſti.
Luce.xij. Nolite querere quid manducetis.aut quid bi-
batis.hec enim omnia gentes inquirunt Gregorius. Qui
paupertatem in terris metuit.eterne felicitatis habun-
dantiam abſcondit. Uel de pane ſpirituali etiã intelligi

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

poteſt quem ſemē iuſti ⁊ ſi querat appetēdo nō tamē que
rit mēdicando: quia iuſti abundant iſto pane. ſm̄ quod di
cit Ap̄ls Col. 3. Verbum xp̄i habitat in nobis abūdanter.
Prouer. xv. Secura mens. q. iuge cōuiuiū. vel ſic pōt con
ſtrui. ⁊ ſm̄ hoc minuſ habebit calūnie (nō vidi iuſtū dereli
ctum) nec ſemen eius. ſupple vidi derelictū (ſemen) dico
(querēs panē) .i. dicens panē noſtꝝ quotidianū da nob
hodie. q2 qui ſic querit nō derelinq̄tur a dn̄o. ps̄. nō dereli
quis querentes te dn̄e. ⁊ manifeſtū eſt ꝙ nō derelinquitur
iuſtus (nec ſemē eius) ex indigentia querit panē. q2 ſeq̄r.

27 ¶ Tota die miſeretur ⁊ commodat: ⁊ ſemen
illius in benedictione erit.

¶ Tota die miſeret̄ ⁊ cōmodat) ex h̄ manifeſtū eſt ꝙ do
minus nō derelinquit eū qui ad eum venit tota die in pau
peribus q̄bus miſeret̄ ⁊ cōmodat. dicit eīm̄ Matth. xxv.
q̄ꝺiu feciſtis vni de his fratrib⁹ meis minimis: mihi feci
ſtis. vnde narrat btūs Gregorius. ꝙ q̄dam bonus homo
erat q̄ libenter recipiebat ⁊ paſcebat paupes. ⁊ quadā die
venit dn̄s ad domū illius in ſpecie peregrini paupis: quē
cum ille recepiſſet ⁊ vellet dare aquam manibus illius vt
pranderet. vertit ſe vt acciperet aquā ⁊ dn̄s diſparuit. quo
facto cum ille ſtupefactus eēt. in ſequēti nocte apparuit ei
in viſu dn̄s dicens. ceteris diebus recipiebas me in mem
bris meis. ſ3 hodie me in pſona propria recepiſti. Itē p h̄
ꝙ tota die miſeret̄ ⁊ cōmodat. manifeſtum ē ꝙ nō eſt que
rens panē vt dictum eſt. ſed abundat. vnde (miſeretur ⁊
cōmodat. miſeret̄ in affectu (cōmodat) in effectu. Prouer
bio. xix. feneratr̄ dn̄o qui miſeret̄ pauperi. Deut. xv. Non
deerūt pauperes in terra habitatiōis tue. idcirco ego pre
cipio tibi vt aperias manum fratri tuo. ⁊ egeno pauperi q̄
tecū verſant̄ in terra. ⁊ dicit̄ hic (miſeret̄ ⁊ cōmodat) tā
de corpali q̄3 ſpirituali ſubuentōe. ⁊ non inuanū facit hoc.
q2 ſeq̄tur (⁊ ſemen illius) .i. iſta opera ⁊ miſeratōnes que
facit vt fructum eternū recipiat (in benedictōe erit) .i. affe
ret ei benedictōnem eternam. Vn̄ Deut. xxxij. Fratri tuo
abſq3 vſura id qꝺ indiget cōmodabis. vt bn̄dicat tibi dn̄s
deus tuus in om̄i tēpore in terram ad quā ingrederis poſ
ſidendā Math. xxv. Eſuriui ⁊ dediſtis ⁊c. vel etiā (ſemē
illius) tam filij q̄3 opera (in bn̄dictōne erit) etiam in pn̄ti.
q2 ad lrām pauperes bn̄dicūt eis ⁊ filijs ſuis q̄n recipiunt
elemoſynā. ⁊ dn̄s etiā dat eis bn̄dictōes gr̄e. ⁊ p⁹ bn̄dictio
nem gl̄ie. Vnde. ij. Cor. ix. Qui ſeminat in bn̄dictionibus
de bn̄dictōib⁹ ⁊ metet. Criſ. Cōſiderate q̄lit̄ paupes bn̄di
cūt q̄ recipiūt ⁊ cogitate q̄lit̄ dn̄s remūeret cui pluſ placet
⁊ ne q̄s nimis confidat de el̄ynis ⁊ putet ſe poſſe p elemo
ſynas emere licentiā peccandi. maxime p hoc quod dicit̄
Luc. xj. Date elemoſynā ⁊ ecce omnia munda ſunt vobis
Ideo ſequitur.

28 ¶ Declina a malo ⁊ fac bonum: et inhabita
in ſeculum ſeculi.

¶ Declina a malo ⁊ fac bonū) ſi vis ꝙ elemoſyne tue pla
ceāt deo (declina a malo) .i. pctō vel diabolo. ⁊ q2 vt dicit
Grego. minus ē mala nō agere niſi etiā quiſq3 ſtudeat bo
nis opibus inſudare. ideo adiūgit. (⁊ fac bonū) nō tm̄ ele
moſynas ſed quodcūq3 potes Prouer. xj. Deſiderium iu
ſtoꝝ om̄e bonū non tm̄ vnū Eccl. ix. Quodcūq3 pōt face
re manus tua inſtanter opare. declinat̄ aūt a malo p timo
rem. vn̄ Prouer. xv. p timorem dn̄i declinat ois a malo.
bonū autē fit p amorē. vn̄ dicit Ap̄ls Gal. v. Fides que p
dilectōem opat̄. poſt h̄ oñdit cās q̄re iſta duo debeam⁹ fa
cere. Prima rō eſt. q2 ſunt cauſa inhabitatōis eterne btitu
dinis. vn̄ ſeq̄tur (⁊ inhabita) Scd̄a q2 placent deo qꝺ no
tat̄ ibi (q2 dn̄s amat iudiciū). Tercia q2 acq̄rūt cōſortiū
dei. qꝺ notat̄ ibi (⁊ nō derelinquet ſctō ſuo) Quarta q2 p
illa cōſeruat̄ hō ab om̄i malo. qꝺ notat̄ ibi (in eternū con
ſeruabunt̄. Dicit ergo (⁊ inhita) q. d. ſi declines a malo et
facias bonū inhitabis celeſtē māſionē (in ſeculū ſeculi) .i.
ineťnū. ⁊ ſignant̄ dicit inhita. nec addit vbi: in q̄ innuit ꝙ
nō eſt hitatio niſi celeſtis. q̄ ꝓprie debeat dici inhitatio. q2 i
tpalibus iſtis oēs ſunt hoſpites. vn̄ Sap. v. Spes impij
quaſi lanugo ⁊c. ⁊ poſt addit. ⁊ tanq̄3 mēoria hoſpitis vni

V
Qualit̄ ſit
declinādū
a malo et
faciendū
bonū ꝓpt̄
q̄ttuor rati
ones

us diei ꝓtereūtis. iuſti autem imppetuū viuēt Job. xxvij.
Edificauit ſicut tynea domū ſuam. ⁊ ſicut cuſtos fecit vm
braculū. ita eſt de diuitib⁹. tynea eīm̄ facit domū ſuam i ve
ſte. ⁊ excutit̄ ⁊ cōculcat̄ ⁊ perit. ⁊ ſic diuites cū edificaue
rūt palatia: excutiunt̄ p morē. ⁊ cadūt in infernū vbi con
culcant̄ ⁊ pereūt ineternū. Itē cuſtos vineaꝝ vel ſegetū
nō habitat in vmbraculo niſi ad tēpus. ſic ⁊ ipi diuites in
tpalibus iſtis nō habitāt niſi ad momentū. vn̄ ibi ſeq̄t̄ qꝺ
addit Job. Diues cū dormierit nihil ſecū afferet ⁊c. Secū
da cauſa eſt q2 iſta placēt deo vnde ſeq̄tur.

¶ Quia dominus amat iudicium: ⁊ non de 29
reliquet ſctōs ſuos: ineternū cōſeruabūtur

¶ Quia dn̄s amat iudiciū) diſcretiōis quo ſepat hō malū
a bono Eſa. lxj. Ego dn̄s diligēs iudiciū Iere. xv. Si ſepa
ueris p̄cioſum a vili. q̄ſi os meum eris. h̄ aūt diſcretio ſi
ue ſepatio ita debet fieri vt eligat̄ bonū ⁊ reprobat̄ malū.
vt dictū eſt. vn̄ ps̄. Dilexiſti iuſticiā ⁊ odiſti iniq̄tatē Eſa.
vij. Butyrū ⁊ mel ⁊c. nō ecōuerſo ſicut faciūt q̄dam. de q̄
bus Iere. ix. Sapiētes ſunt vt faciant mala. bn̄ autē face
re neſcierūt. de hoc iudicio diſcretionis. j. Cor. xj. Si noſ
metip̄os diiudicauerim⁹ nō vtiq3 iudicaremur Tercia cā
eſt q2 p hoc habet̄ cōſortium dei ſpūale. vn̄ ſeq̄tur (⁊ non
derelinquet ſctōs ſuos) Eſa. xliij. Cum trāſieris p aquas
tecū ero. aque ſunt diuitie delitie p quas nō tranſeūt mū
dani. ſed ſubmergūt ſe in illis. q̄ eīm̄ vult trāſire aquā vi
det vbi minor ē aqua ⁊ ibi intrat. ita faciūt ſancti viri. ⁊ iō
bn̄ dicit hic ſctōs. i. ſine terra. q2 q̄tum minus pn̄t retinent
de terra ⁊ de aq̄. ſ3 mūdani intrant aquā diuitiaꝝ ⁊ delicia
rum vbi vident eā eſſe maiorē. ⁊ iō ſubmergunt̄ cū eis. er
go q̄ trāſeunt ē dn̄s cum eis nec eos derelinq̄t. bn̄ dicitur
deus eoꝝ Exo. v. De⁹ hebreoꝝ vocat nos vt eam⁹ viam
triū dieꝝ in ſolitudinē. hebreus trāſiens interp̄tat̄. ſolitu
do eſt religio via triū dieꝝ eſt triplex votū. quod fit in reli
gione ad quā vocat deus hebreoꝝ. ſ3 hoies ſurdā aurē fa
ciunt ei. ſ3 timere debēt ne de⁹ dereliquat eos. Quarta cā
eſt. q2 non ſolū p hoc hn̄t diuinū cōſortiū. ſed ⁊ p̄ſidiū. vn̄
addit (in eternū cōſeruabunt̄) a deo q̄ dicit̄ cuſtos Eſaie
xxj. Cuſtos q̄ de nocte. vn̄ nō negauit ſe eē ſamaritanum
Jo. viij. q2 ſamaritanus idē eſt qꝺ cuſtos. q̄ autē bn̄ vult
ſeruari deo cōmittat totā cuſtodiam. q2 qui nimis curioſe
vult ſe cuſtodire deus dimittit eū ſibi. ⁊ ita cito pdit ſeip̄m
vn̄ Jo. xij. Qui amat aiam ſuā pdet eam ⁊ q̄ odit aiam ſu
am in vitā eternā cuſtodit eā. ⁊ vbi bn̄ cuſtodit̄ aīa. aby
gail docuit. j. Reg. xxv. dicēs ad Dauid. erit aīa dn̄i mei
cuſtodita. q. in faſciculo viuentiū apud dn̄m deū tuū faſci
culus viuentiū eſt ꝯgregatio ſctōrum viroꝝ. vbi aīa faci
lius cuſtodit̄. quia q̄ ibi ē tot habet oculos ⁊ cuſtodes ad
ſe cuſtodiendū quot frēs ſunt in ꝯgregatione. quia quod
alter videt rep̄henſibile in alio charitatiue corrigit ⁊ ſic cu
ſtoditur. vn̄ dicit Auguſtin⁹ in regula. Deus q̄ habitat in
nobis etiā iſto mō cuſtodiet nos ex nobis. ⁊ loq̄tur de mō
quo ſeinuicē corrigere debent: ⁊ ideo dicit Eccl. iiij. Meli
us ē duos eſſe ſimul q̄3 vnū. hn̄t eīm̄ emolimentū ſocietat̄
ſue. ⁊ ſi duos. ergo multofortius plures. ⁊ hoc in ip̄o ver
bo notat̄. cum dicit (cōſeruabunt̄) .i. ſimul ſeruabunt̄. re
ligio eīm̄ eſt ſeruatoriū dn̄i. vn̄ tutum ē ibi eſſe. ps̄. Ecce q̄3
bonū ⁊ q̄3iocūdū hitare frēs in vnū. Poſuit q̄ttuor rōnes
que alliciūt hoiem ad bonū faciendū p amorē. ⁊ etiam ad
malum declinandū p timorē. poſtea ponit vnā que ſpēali
ter moueat ad timorem per quam ꝓprie declinatur a ma
lo. vnde dicit.

¶ Iniuſti punient̄ur: ⁊ ſemē impioꝝ peribit 30

¶ Iniuſti punient̄) ſicut ⁊ boni remunerabunt̄ Matth.
xxv. Ibūt hi in ſupplicium eternū Eccl. vij. Vindicta car
nis impij ignis ⁊ vermis. ⁊ poſſet aliquis dicere. ⁊ ſi ſint
iniuſti. tamen aliqua bona fecerūt per que ſaluabunt̄. nō
dicit imo (⁊ ſemen impioꝝ peribit) .i. opa ſiqua ſeminaue
rint: nō afferent fructū Oſee. ix. Radix eoꝝ exiccata eſt.
fructum nequāq̄ facient. radix ē charitas. vn̄ Gregorius. Ni
hil habet viriditatis ram⁹ boni opis niſi manſerit in radi
ce charitatis. j. Cor. xiij. Si diſtribuero in cibos pau
perum omnes facultates meas. et ſi tradidero corpus

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

meñ ita vt ardeā charitatē aūt nō habuero. nihil mihi prodeſt. vel (ſemē ipiorꝫ) .i. verbū dei. ſi ab ipis vl' i ipis ſemineť (pibit) q꞉ nō affert fructū boni opis. Et nota ꝙ ſemen iſtud perit ꝓpť multas cauſas vꝫ. ꝓpť ſui corruptionē. Sapieñ. xij. Semē .n. erat maledictū ab initio. Oſee. viij. Uētū ſeminabūt ꝛ turbinē metēt culm⁹ ſtās nō ē i eis germen nō faciet farinā. Itē ꝓpť ſiccitatē. Iac. v. Helyas erat hō ſilis nobis paſſibilis ꝛ oratione orauit vt nō plueret ſuper terrā ꝛ nō pluit ꝑ annos tres ꝛ mēſes ſex. ꝛ rurſum orauit ꝛ celū pluuiā dedit ꝛ terra dedit fructū ſuū. de hoc habeť. iij. Reg. xvij. Itē ꝓpter ſalſuginē. ſoph. ij. ſiccitas ſpinarū ꝛ aceruī ſalis ꝛ deſertū vſqꝫ ineternū. Itē ꝓpť ſpinas ꝛ petras ꝛ aues de q̄bus Mat. xiij. Creuerunt ſpine ꝛ ſuffocauerūt ea. ſ. ſemina. Itē ꝓpť pluuiā ſupfluā. Prouer. xxviij. Uir paup calūniās paupes ſilis ē imbri vehemēti in q̄ parať fames. Itē ꝓpť agrū iculťū. Prouerbi. xxiiij. Per agrū hōis pigri trāſiui ꝛ ꝑ vineā ſtulti viri. ꝛ ecce totū repleuerāt vrtice. Itē q꞉ ē via beſtiaꝝ. Eſa. lj. Poſuiſti vt terrā corpus tuū: ꝛ q̄ſi via trāſeuntib⁹. ecōtra dř de bonis mala beſtia nō aſcēdet ꝑ eā. Itē ꝓpť nimiū frig⁹ īfidelitatꝭ. Eccli. xliij. Gelu. q. ſalē effundet ꝛ extinguet viride ſicut ignē. Dico ꝙ (ſemen impiorum peribit.)

x Qualiť ſemē verbi dei perit i cordib⁹ ipiorꝫ ex multis cāis ad inſtar ſemis materialis

31 ¶ Juſti autem hereditabunt terram: et inhabitabunt in ſeculum ſeculi ſuper eam.

¶ Juſti aūt hereditabūt terrā) viuentiū. Eccli. xliij. Cū ſemīne eoꝝ ꝑmanet bona hēditas. nec vt mamotreti aut ſb pedagogo poſiti hēditabūt eā. ſꝫ liberi ꝛ dñi ꝛ reges ſup eā erūt. vñ addit (ꝛ ihabitabūt i ſeclm̄ ſeculi ſup eā) ſup notat dñiūꝫ. Mat. xxv. ſupra multa te ꝯſtituā. Poſtea ponit triplex meritū oīm boꝝ. ꝑmū ē ſancta meditatio. vñ dicit.

32 ¶ Os iuſti meditabitur ſapientiā et lingua eius loquetur iudicium.

¶ Os iuſti meditabiť ſapiētiā) ꝛ attribuiť ori qḋ ē cordis ꝓpť ꝯſonantiā. ſicut dictū ē ſupra ibi ꝛ lingua mea meditabiť iuſticiā tuā: ꝛ in hoc oñdiť ꝙ ꝑus meditari debem⁹ q̄ꝫ loq̄. Prouerbioꝝ. xviij. Qui ꝑus rñdet q̄ꝫ audiat. ſtultum ſe eē demōſtrat ꝛ ꝯfuſione dignū Eccleſiaſtici. v. ſi ē tibi intellect⁹ rñde. ſin aūt manus tua ſit ſup os tuū (Sapiētiā) xp̄m. j. Cor. j. p̄dicam⁹ xp̄m dei vtutē ꝛ dei ſapiaꝫ iſtā ſapiaꝫ meditari debem⁹. vñ Cañ. viij. Pone me vt ſignaculū ſup cor tuū. Eccleſiaſti. xxix. Gratiā fideiuſſoris ne obliuiſcarꝭ dedit. n. ꝑ te animā ſuā. Heb. xij. Recogitate eū q̄ taleꝫ ſuſtinuit a peccatoribus aduerſus ſemetipm̄ cōtradictioneꝫ vel ſapientiā .i. ſacrā ſcripturā. p̄s. In lege eius medit. die ac no. Prouerbi. viij. Beatus q̄ audit me ꝛ qui vigilat ad fores meas quottidie. Scḋm ē diſcreta locutio. vñ ſequiť (ꝛ lingua eius) .i. iuſti. (loquiť iudiciū) .i. diſcretionē. p̄s. diſponit ſer. ſuū in iudicio Eccli. xxj. Uerba prudentiū ſtatera ponderabūť. Et. xxviij. Uerbis tuis facito ſtateram ꝛ frenos tuos oris rectos ꝛ attēde ne forte labaris in lingua ibi dicit Interl. vt nihil indiſcretū loquaris. Tertiū meritū ē bona voluntas vnde dicit.

33 ¶ Lex dei eius in corde ipſius: ꝛ nō ſupplātabuntur greſſus eius.

¶ Lex dei eius in corde ei⁹) lex. ſ. nature. lex ſcripturę. lex ḡtie. p̄s. Sed in lege dñi volūtas ei⁹. Oſtēſis meritis ꝑ q̄ viri ſancti mereňť ea q̄ p̄dicta ſunt iteꝝ enumerat h̄ quedaꝫ premia q̄ ex meritis iuſtoꝝ ſequūť. Primū ē ꝙ ꝯſeruantur ne cadant in peccatū cū dicit (ꝛ nō ſupplantabūť greſſus eius) .i. nō cadet in foueā peccati ꝛ quid mirū. qui eñ ambulat in lege dñi nō ceſpitat: q꞉ vt habeť Prouerbi. vj. mandatū lucerna ē ꝛ lex Lux Johis. xj. Qui ambulat i lumie nō offendit. Secundū ē ꝙ eripit eos dominus ab hominibus malis. vnde addit.

y Premia q̄ ſequūť ex meritis iuſtorum.

34 ¶ Conſiderat peccator iuſtum ꝛ querit mortificare eum.

¶ Cōſiderat pctōr iuſtū) hoc planum ē de iudeis ꝛ de xp̄o quē ipi obſeruabāt ꝛ de iuſto quolibet quē (ꝯſiderat peccator) nō vt imiteť: ſꝫ vt accuſet. Prouer. xxiiij. ne inſidierꝭ ꝛ q̄ras impietatē in domo iuſti. Itē (ꝯſiderat) vt maligne tur. vñ addit (ꝛ querit mortificare eū) vñ Sap. ij. Grauis ē nobis etiā ad videndum ꝛ poſt addūt. morte turpiſſima ꝯdemnem⁹ eū (mortificare) corꝑaliter vel ſpiritualiter.

¶ Dominus aūt non derelinquet euꝫ in manib⁹ ei⁹ nec dānabit eū cū iudicabitur illi. 35

¶ Dñs aūt) licet pctōr ita q̄rat mortificare iuſtū (ñ derelinquet eū) .ſ. iuſtū (i manib⁹) .i. i ꝑtāte ꝛ crudelitate (eius) pctōris. p̄s. eripiēs inopē de manu fortioꝝ ei⁹. Act. xij. nūc ſcio vere q꞉ miſit dñs angelū ſuū ꝛ eripuit me de manu herodis ꝛc. licet aūt dñs q̄nqꝫ derelinq̄t corꝑa ſanctoꝝ i manibus pctōꝝ ſm̄ qḋ dř Treñ. j. dedit me dñs in manu d̄ q̄ ñ potero ſurgere ꝛ Job. ix. Terra data ē i manus impij. tamē de quolibet eoꝝ vere dici ꝑt ꝙ dñs nō derelinquit euꝫ i manib⁹ eius: q꞉ nō totū derelinq̄t. corp⁹ ei ē ꝑs indignior aīa vo dignior. quā nō derelinq̄t dñs i manib⁹ eoꝝ. vñ dicit eis. Math. x. Nolite timere eos q̄ corp⁹ occidūt. aīam aūt nō p̄ñt occidere. Job. ij. Ecce i manu tua ē. verūtamē aīam illius ſerua. Tertiū ē ꝙ imunes erūt a pena eterna. vñ addit (nec dānabit dñs eū) iuſtū. p̄s. ab auditiōe mala nō timebit. Quartū q꞉ ſaluabūť. vñ addit (cū iudicabiť illi .i. cū ſentētia dabiť ꝓ eo Mat. xxv. Eſu. ꝛ dediſtꝭ mi. mādu. ꝛc. venite bñdicti ꝛc. Job. xxxvj. Nō ſaluat impios et iudiciū paupib⁹ tribuit. Ex quo ergo tot bona ſunt viri iuſti hortatur ꝓpheta vt homo iuſticiā ſuam tenere non deſerat. vnde addit.

¶ Expecta dominum ꝛ cuſtodi viam eius: ꝛ exaltabit te vt hereditatem capias terraꝫ cum perierint peccatores videbis. 36

¶ Expecta dñm) q. d. nō deficias in tribulationib⁹. ſꝫ paciēter expecta dñm q̄ te remunerabit. Jaco. v. Patiētes eſtote fratres vſqꝫ ad aduentū dñi. ecce agricola expectat p̄cioſum fructū terre ferēs donec accipiat temporaneū ꝛ ſerotinū patiētes eſtote ꝛ vos ꝛ ꝯfirmate corda vr̄a q̄m aduentus dñi appropinq̄bit. ſꝫ ne inuanum expectes interim (cuſtodi viā ei⁹) alř eñ deo veniēti nō poteris occurrere niſi viā ei⁹ teneas q̄ duplex ē. ſ. miſcḋia ꝛ veritas. p̄s. vniuerſe vie dñi miſcḋia ꝛ veritas. p̄s. retribuet mihi dñs ſm̄ iuſticiam meā ꝛ ſm̄ puritatē manuū meaꝝ retribuet mihi. q꞉ cuſtodiui vias dñi (ꝛ exaltabit te) h̄ replicat p̄mia vt magis alliciat ꝛ notat duo. grām in p̄ñti ꝛ gloriā in futuro de qua dicit (ꝛ exaltabit te) in augmēto vtutū ꝛ bonoꝝ opeꝝ. De ſecūdo dicit (vt hereditate) .i. iure hereditario (capias terrā) viuentiū ꝛ hec dictio (vt) notat cauſā. nō ei ꝑt illā altā terrā capere q̄ ꝑus nō fuerit i vtutib⁹ ꝛ bonis opib⁹ exaltat⁹ ſm̄ ꝙ ſupra dictū ē. Juſti aūt hereditabūt terrā: ſꝫ q꞉ multi ſt q̄ nō volūt expectare hēditatē iſtā q꞉ nō vidēt eā in p̄ñti. ſm̄ qḋ i p̄s. alio di. ꝓ nullo habueřt terrā deſiderabilē. ideo ſeq̄ť (cū perierint pctōres videb̄) ꝛ ſi nō videas mō pctōres aūt ꝑibūt i die iudicij lꝫ mō ſe ꝯſeruēt Jere. iiij. In die illa dicit dñs ꝑibit cor reg' ꝛ cor p̄ncipū ꝛc. videb̄ dico ꝛ tua bona ꝛ illoꝝ mala. de h̄ ꝓprie itelligi ꝑt illud. Eſa. lx. Tūc videbis ꝛ afflues ꝛ mirabiť ꝛ dilatabiť cor tuū. De ſecundo Eſaie. in fi. egredienť ꝛ videbūt cadauera viroꝝ qui p̄uaricati ſunt in me.

¶ Uidi impium ſuperexaltatum ꝛ eleuatuꝫ ſicut cedros libani. 37

¶ Uidi ipiū) ſupra oñdit dignitatē ſcōꝝ eternā eē h̄ oñdit dignitatē maloꝝ fantaſticā eē ꝛ trāſitoriā. vñ dicit (vidi ipiū ſuperexaltatū) .i. vltra q̄ꝫ deberet: ꝛ ſup alios exaltatuꝫ honorib⁹ (ꝛ eleuatū) ſupbia nō parū. ſꝫ (ſicut cedros libani) .i. ſicut cedri altiores ſunt alijs arborib⁹ ꝛ precipue cedri ex libano. ita ipe impius oībus ſe ſupponit i corde ſuo ꝛ tales cōpetenter ſignificanť ꝑ cedros libani: q꞉ liban⁹ cādidatio interp̄tať ꝛ ipſi nitent candore hui⁹ ſeculi. vidi dico: ſꝫ nō admirās eñ ſteti. q. ad ſpectaculum. ſicut ſtulti huius mundi faciunt. ſed.

¶ Et tranſiui et ecce nō erat: queſiui eum et non eſt inuentus locus eius. 38

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Pſalmus

¶ Et tranſiui) ad ꝯtēplandū eterna (ꝛ ecce) q̄ſi in euidēti ꝛ in ꝓximo. vidi (ꝙ nō erat). i. ꝙ ſua dignitas nulla erat ꝛ ſuū eē etiā nō eē erat: q꞉ ſoci⁹ erat eius q̄ nō e. ſ. dyaboli. Grego. cū eterna retributio cogitat̄ pn̄s gloria ꝙ ſit nulla cognoſcit̄. Idē ꝯtemnunt̄ tp̄alia. cū ꝯſiderāt̄ eterna. bonū ē ꝙ trāſire. Luc. ij. trāſeam⁹ vſqꝫ bethleē ꝛc. Eccli. xxiiij. Trāſite ad me oēs q̄ ꝯcupiſcitis me ꝛ a generationib⁹ meis iplemini: vel ſic (trāſiui) ſupple modicū tp̄is. ſ. vſqꝫ ad nouiſſima ei⁹ (ꝛ ecce nō erat). i. ita p̄ua erat vita ei⁹ ꝙ nec reputari deberet. Jaco. iiij. q̄ ē vita nr̄a. vapor ad modicū parēs ꝛ deinceps exterminabit̄. Eccli. x. Ois potentatus vita breuis. Job. xx. Sau. ypocrite ad inſtar puncti (queſiui eū). i. impium. i. ad memoriā reduxi (ꝛ nō ē inuētus locus ei⁹). i. veſtigiū aliq̄d (vel locus ei⁹). i. poſſeſſiones p̄s. eijciant̄ de habitationib⁹ ſuis (vel locus). i. delectatio vel corpus vel vtilitas qua vtilis eſt alijs.

39 ¶ Cuſtodi innocentiā et vide equitatē quoniam ſunt reliquie homini pacifico.

¶ Cuſtodi innocentiā) h̄ iteꝝ hortat̄ ad bonū ꝛ hec ē intētio ꝓphete monere ad bonū: ꝛ allicere ꝓmiſſione eternoꝝ bonoꝝ ꝛ reuocare a malo p̱ cōminationē maloꝝ. vnde de hijs interſcalariter h̄ agit. q. p̱ totum primo de vno poſtea de alio loquens vnde ꝛ hic dicit (cuſtodi innocentiā) amore eternoꝝ p̄mioꝝ (ꝛ vide equitatem) dei qua malos condemnabit: vt ſic fugias mala. vel ſic (cuſtodi innocentiā) ad deū (ꝛ vide equitatem) ad ꝓximū vt. ſ. non facias alijs q̄d tibi non vis fieri: ꝛ ideo cuſtodi innocentiā ꝛc. (q̄m ſūt reliquie homini pacifico) i. q̄m deus reliquit eas. ſ. innocentiam ꝛ eq̄tatem (homini) q. in teſtamento pacis. vnde Eccle. xliiij. Statuit ei teſtamentū pacis Joh. xiiij. Paceꝫ relinquo vobis pacem meā do vobis. In pace autem concurrūt h̄ duo. innocentia qua nulli noceamus ꝛ equitas q̄ cunctis vt equū ē ſubueniamus vel ſic (q̄m ſunt reliq̄e homini pacifico) id ē ideo ſunt illa p̄dicta facienda quoniam deus reſeruat homini pacifico qui innocentiam cuſtodit ꝛ eq̄tatē facit. reſeruat dico reliq̄as paradyſi cōuiuiū eternū vn̄ Thob. xiij. Beat⁹ ero ſi fuerint reliquie ſeminis meo. vl̄ ſic (reliquie) ſunt ꝯſolutiones quas de cōuiuio ſuo celeſti mittit dn̄s q̄nqꝫ ad corda eoꝝ q̄ expectant in porta vꝫ i tribulationibus p̱ quas optet intrare regnū celoꝝ (cuſtodi) ergo (innocentiā) vt nullū malū inferas (ꝛ vide equitatē) vt oībus bona facias. q̄d ē eſſe pacificū (q̄m ſunt reliq̄e homini pacifico) tali dat̄ exemplū de paupibus qui rixantur ꝛ ꝑcutiunt ſe cum ſcutellis ſuis q̄n venit elemoſynari⁹ nihil dat eis: ſ; eis q̄ ſedent ad portā ꝛ expectāt in pace dat reliquias. i. conſolationes q̄bus guſtatis multū accendūt̄ ꝛ deſiderāt vt poſſint intrare ad menſam: vn̄ venerūt ille reliquie ꝓpter hoc dicit̄ alibi in p̄s. in reliquijs tuis p̄parabis vultū eoꝝ. i. voluntatē ꝛ deſideriū. ita ē de bonis. mali aūt nō habebūt ꝑtem in reliquijs illis. vnde ſequitur.

40 ¶ Iniuſti autem diſperibunt ſimul reliquie impiorum interibunt.

¶ Iniuſti aūt diſperibunt). i. diuerſis penis peribūt. de q̄rū diuerſitate Eccli. xxxix. ignis grādo fames ꝛ mors omnia h̄ ad vindictā creata ſunt beſtiaꝝ dētes ꝛ ſcorpij ꝛ ſerpentes ꝛ rumphea vindicans in exterminiū impios. h̄ pn̄t multa genera penaꝝ intelligi. licet diuerſitas ſit in penis. tamē peribūt (ſimul) vnde Eſa. xxiiij. Congregabunt̄ i cōgregatione vni⁹ faſcis in lacū ꝛ claudent̄ ibi in carcere (et reliquie impioꝝ). i. bona tp̄alia q̄ reliquerūt (interibūt) q꞉ nō hꝫ exitus ſordida p̄da bonos. dicunt̄ aūt tp̄alia reliq̄e impioꝝ: q꞉ velint nolint relinquēt ea. vn̄ Job. xxvij. diues cū dormierit nihil ſecū afferet. p̄s. ꝛ relinquēt alienis diuitias ſuas (vel reliq̄e impioꝝ) ſunt filij eoꝝ q̄ (interibūt) q꞉ plerūqꝫ ꝯtingit ꝙ tales prauū exitū hn̄t vn̄ Sap. iiij. Adulterine plantationes nō dabūt radices altas. vl̄ ſic pūctari ꝯgrue p̄t (iniuſti diſperibūt) vt expoſitum eſt ꝛ cum eis (ſimul reliquie impiorum interibunt.

41 ¶ Salus autem iuſtorum a domino: et protector eorum in tempore tribulationis.

¶ Salus aūt) Jam multotiēs dixit de bonis q̄ hn̄t boni. h̄ iteꝝ dicit de eiſdem poſt penas maloꝝ aſſignatas. ꝛ ne aliquis ſibi bona illa aſcribat oñdit ea eē a dn̄o ꝛ enumerat ea. p̄mū ē grē īfuſio de quo dicit (ſal⁹ aūt iuſtoꝝ ē a dn̄o) ſalus dr̄ infuſio grē q꞉ morbū peccati expellit vn̄ dicit apoſtol⁹. j. ad Coꝛ. xv. Gr̄a dei ſum id q̄d ſum. q. d. gr̄a dei reduxit me ad vitā ꝛ h̄ (ſalus iuſtoꝝ ē a dn̄o) Act. iiij. nō eſt i aliq̄ alio ſalus Heb. v. factus ē oībus obtemperātib⁹ ſibi cauſa ſalutis. in cui⁹ rei figurā dixerūt ad Joſeph Gene. xlvij. ſalus nr̄a in manu tua ē. Secundū ē ꝓtectio in tribulatiōe. vn̄ addit (ꝛ ꝓtector eoꝝ) ſupple ē dn̄s (in tp̄e tribulationis) interioris. ſ. tentationis. Eccli. ij. Fili accedens ad ſeruitutē dei ſta in iuſticia ꝛ p̄para animā tuā ad tentationē. j. Coꝛ. x. fidelis ē deus qui non patiet̄ vos tētari ſupra id q̄d poteſtis: ſ; faciet cū tentatione etiā ꝓuentū. Terciū eſt auxilium domini in bene operando. vnde dicit.

¶ Et adiuuabit eos domin⁹ ꝛ liberabit eos et eruet eos a peccatoribus: ꝛ ſaluabit eos quia ſperauerunt in eo. 42

¶ Et adiuuabit eos do.). i. iuſtos ad bn̄ operādū. Quartū ē libertatis donatio a ſeruitute praue ꝯſuetudinis. vn̄d dicit (ꝛ liberabit eos) a praua ꝯſuetudine Joh. viij. Qui facit peccatū ſeruus ē peccati. Quintū ē liberatio a ꝑſecutorib⁹. vn̄ ſequit̄ (ꝛ eruet eos a peccatorib⁹) p̄s. Erue me de manu filioꝝ alienoꝝ. ſ. pctōꝝ q̄ ſunt filij nō dei: ſ; dyaboli Sextū ē vite eterne adeptio. vn̄ ſequitur (ꝛ ſaluabit eos) Phil. iij. Saluatorē expectam⁹ dn̄m nr̄m ieſum xp̄m ꝛc. i fine ſubiūgit meritū iuſtoꝝ dicēs (q꞉ ſperauerūt i eo) vn̄d ſupra in hoc p̄s. dixit ſpera in eo ꝛ ipe faciet. Roma. v. ſpes non confundit: ꝛ alibi mirifica miſericordias tuas qui ſaluos facis ſperantes in te.

Pſalmus XXXVII

Ps. xxxvij

¶ Domine ne in furore tuo arguas me: neqꝫ in ira tua corripias me.

¶ Titulus. p̄s. Dauid in rememoratōe. Supius ꝯmendauit ꝓpheta multiplicit̄ ſtatū bonoꝝ ꝛ reprobauit ſtatū maloꝝ. h̄ aūt agit de penitētia p̱ quā acquirit̄ ſtatus bonoꝝ ꝛ ſtatus maloꝝ vitat̄. ibi cauere docuit ne peccem⁹ cū dixit noli emulari ꝛc. h̄ docet nos penitere ſi peccauerimus Eccli. xxj. Fili peccaſti nō adijcias iteꝝ. Ecce p̄mū ſ; et de p̄ſtinis dep̄care deū. Ecce ſcd̄m ꝛ ē iſte p̄s. tercius eoꝝ qui penitētiales dicunt̄. ſ; q꞉ pnīa dꝫ fieri in dolore i timore in amore: iō bn̄ intitulat̄ p̄s. iſte de remoratiōe. vn̄ is ē ſenſus p̄s. iſte attribuit̄ dauid. i. penitēti. qui. p̄s. habitus ē i rememoratiōe: q꞉ pnīa de qua h̄ agit̄ fit in rememoratiōe pctōrū q̄ generat in corde dolorē. Itē i rememoratiōe p̄mioꝝ q̄ accēdit amorē. Intētio ē monere ad penitentiā. Mod⁹ q̄tuor ſunt ꝑtes. Primo captat miſcdiam. penas p̱ q̄s patit̄ ſūmatim ꝑſtringēs. Scd̄o ponit narrationē i q̄ enūerat miſerias ibi (putruerūt) Tercio q꞉ inter tot mala ſperauit in dn̄o affirmat ſe audiendū a dn̄o cū cōmemoratiōe emēdationis ibi (q̄m i te dn̄e ſpaui) Quarto ponit letā ꝯcluſionē de ſalute vt certa ſit ſpes imitantib⁹ ſicut ē in oib⁹. p̄s. penitētialib⁹ ibi (ne derelinquas me) Penitens ḡ. p̄ petit a ſe remoueri q̄d maxie timet. ſ. dānationem eternā dicēs dn̄e de⁹ cui ſeruire volo (ne i furore tuo arguas me) id eſt in eterna dānatiōe qua ꝯdēnās impios furioſus apparebis. Eſa. xxx. Ecce nomē dn̄i veniet de longinq̄ ardēs furor eius. Scd̄o petit a ſe remoueri penā purgatorij dicēs. (neqꝫ in ira tua corripias me) licet. n. argui i furore et corripi i ira grauia ſint tn̄ p̄mū graui⁹ ē q̄ ſcd̄m ſic licꝫ eterna dānatio ꝛ purgatorij purgatio vtrūqꝫ graue ſit. tn̄ damnatō eterna i infinitū grauior ē. vn̄ dicit b. Aug⁹. ille ignis ſic ſe hꝫ ad noſtrā ignē. ſicut ſe hꝫ veritas ad picturā ꝛ loquit̄ de igne purgatorij: ꝛ ſic ſe hꝫ ignis purgatorij ad nr̄m ſicut ſe hꝫ ignis purgatorij ad ignē gehēne iō ꝙ timet nō ſolum p̄mū ſ; ſcd̄m vn̄ dicit (neqꝫ i ira t. cor. me.) Heb. x. horrēdū incidē in manus dei viuētis. Notandū ē aūt ꝙ cū petit ſe non corripi i ira ꝛ nō argui in furore non recuſat corripi in miſericordia ꝛ argui in manſuetudine hoc ē in preſenti flagellari. Hiere. x. Corripe me domine verūtamen in iudicō et non in furore. in iudicio. ſ. preſentis afflictionis que eſt

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf